ÜNNEPSÉGEK EGYETEMÜNK ÉVFORDULÓJÁN

LOSONCZI PÁL ÉS NYERS REZSŐ KÖSZÖNTŐJE

Végérvényesen és visszavonhatatlanul *megkezdődött szeptember 3-án reggel nyolc órakor az 1973/74-es tanév.* Az új tanév első pillanatai mindig ünnepélyesek. Új lehetőségek, sikerek és kudarcok időszaka nyílik, s ez mindig izgalmas, elgondolkodtató. Ebben az esztendőben *egyetemünk megalapításának 25. évfordulóját ünnepeljük, s ez különös hangsúlyt ad az év kezdetének.*

A tanévnyitó ünnepségen részt vett *Polinszky Károly* művelődésügyi miniszterhelyettes. Az elnökségben helyet foglalt *Berend T. Iván* rektor, *Selmeczi Lajos*, a párt-vb szervező titkára, *Solymár Károly* oktatási rektorhelyettes, *Gondi József*, az I. évfolyam megbízott dékánja és *Németh György*, az egyetem KISZ-bizottságának titkára.

Varga Jenő szoboravatás

Berend T. Iván rektor köszöntötte az ünnepi alkalomra egybegyűlteket, majd az ünnepség jelentős aktusára, szoboravatásra került sor. Annak az elképzelésnek jegyében, hogy az aulában a közgazdaságtudomány hazai nagy egyéniségeinek állítsunk emléket, *Széchenyi István szobra mellett* most *felállították és felavatták* Somogyi Árpád alkotását, *Varga Jenő mellszobrát.* Ünnepi beszédében *Solymár Károly méltatta Varga Jenő munkásságát,* életútját példaként állította a fiatal nemzedék elé. *„Varga Jenő, mint ember is példaképként szolgálhat közgazdászaink előtt. Nem volt megalkuvó. Írásainak tartalmi mondanivalójáért, esetleg elkövetett tévedéseiért mindenkor vállalta a felelősséget. Harcos és eredményes tudományos élet szakadt meg 1964-ben bekövetkezett halálával.*

E szobor leleplezésével is méltó emléket állítunk Varga Jenőnek, s fiatal közgazdászainkra vár az a feladat, hogy Varga Jenő tudományos tevékenységének monografikus feldolgozását is elvégezzék.”

Az ünnepi beszéd után *Marx Károly szobrának megkoszorúzása következett,* majd az egyetem új polgárai, az elsőéves hallgatók tettek fogadalmat. *A tanévnyitó ünnepélyt Gondi József szavai zárták.*

Ünnepi tanácsülés

Losonczi Pál átadja az aranygyűrűt dr. Romhányi Ágnesnek

Délelőtt 10 órakor került sor az ünnepi, *nyilvános egyetemi tanácsülésre, amely bevezetője volt annak a nagyszabású ünnepségsorozatnak, amellyel egyetemünk fennállásának 25. évfordulóját ünnepeltük.* Az egyetem aulájában megjelent *és a díszelnökségben helyet foglalt Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke, Nyers Rezső, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a KB titkára, Nagy Miklós művelődésügyi miniszter, László Andor államtitkár, a Magyar Nemzeti Bank elnöke, Kornidesz Mihály, az MSZMP KB osztályvezető-helyettese, Katona Imre, a budapesti pártbizottság titkára, Szücs Istvánné, a KISZ KB titkára, és az állami és társadalmi szervek más képviselői.*

A zsúfolásig megtöltött aulában a Himnusz elhangzása után *dr. Berend T. Iván rektor köszöntötte a megjelenteket,* köztük a külföldi és hazai társegyetemek rektorait, képviselőit, az oktatókat és a hallgatókat.

Megnyitó beszédében *méltatta az önálló közgazdaságtudományi egyetem megteremtésének jelentőségét,* áttekintette az egyetem történetének két és fél évtizedét, majd így folytatta: — A most induló 1973—74. tanévvel *egyetemünk fejlődésének új szakaszába lépünk. Az előttünk álló szakasznak új és fő vonását, az elmúlt reformévtized eredményeinek megszilárdítása, a kialakított keretek tartalommal való kitöltése határozza meg.* Magas színvonalú, jó tananyagok, előadások kellenek, melyek a tudomány legjobb eredményeire épülnek. *Intenzívebb, jobb marxista elviségtől áthatott oktatásra és szocialista nevelésre, és ezen az alapon több, fegyelmezettebb, jobb tanulmányi munkára van szükségünk.* A hazai közgazdaságtudomány, pártunk oktatási és tudománypolitikája a biztosítéka, hogy eleget tudjunk tenni legfőbb feladatunknak a kommunista-szakemberképzésnek. A beszéd elhangzása után a rektor örömteli eseményt jelentett be: *Az elnöki Tanács hozzájárult, hogy az 1970-ben végzett Romhányi Ágnes közgazdászt,* aki minden szigorlatát és kollokviumát jeles eredménnyel fejezte be, kimagasló tanulmányi eredményének elismeréséül *„Sub auspiciis rei publicae popularis” kitüntetéssel doktorrá avassák.* A jelölt *érdemeit dr. Ollé Lajos,* az ipari kar dékánja, az egyetemi tanács tagja ismertette.

Egyetemünk egyidős a szocialista rendszerrel

Az eskütétel és doktorrá fogadás után *Losonczi Pál szólt a tanácsülés résztvevőihez.* Hangsúlyozta az egyetem oktatói és tudományos munkájának fontosságát.

„Egyetemük úgyszólván egyidős a szocialista rendszerünkkel. Munkás-paraszt államunk a felsőfokú szakemberképzés és oktatás átszervezésére, új alapokra helyezésére *elsőnek éppen ezt az egyetemet hozta létre. Névadójának megválasztásával* világosan és félreérthetetlenül kifejezte, *meghatározta egész tevékenységének eszméjét, szellemét, célját és elhivatottságát.”*

Elismeréssel szólt és köszönetét fejezte ki a tanári karnak a magas szintű oktatómunkáért és hangoztatta: *„méltán várjuk el Önöktől, hogy a jövőben is tudásuknak megfelelően munkálkodjanak a haza és a nép javára, a tudomány felvirágoztatásán”.*

A jubileum alkalmából eredményes munkásságuk elismeréséül a *Munka Érdemrend arany fokozatát* kapták *dr. Forgács Tibor* és *dr. Vági Ferenc* tanszékvezető egyetemi tanárok, ezüst fokozatot *dr. Kovács Géza* és *dr. Poller Imre,* valamint *bronz fokozatot dr. Bognár Imre, dr. Gacsályi István* és *dr. Pályi László.*

Az egyetemi tanács az általános kar tanácsával együttesen egyhangúlag úgy határozott, hogy dr. Berei Andor egyetemi tanárt, dr. Friss István akadémikust és dr. Háy László akadémikust, egyetemünk volt rektorát tiszteletbeli doktorrá avatja.

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

XV. ÉVFOLYAM, 13. SZÁM — ÁRA: 80 FILLÉR — 1973. SZEPTEMBER 13.

Önállóan elemezzük korunk valóságát

A következőkben *Nyers Rezső mondott beszédet.* Tolmácsolta az *MSZMP Központi Bizottságának üdvözletét és elismerését az elért sikerekért az oktatógárdának és köszöntötte a kitüntetett tudósokat.*

„Huszonöt esztendővel ezelőtt forradalmi változásokra készültünk és ezek *a forradalmi változások megvalósultak. A párt, a munkásosztály, a nép történelmi feladathoz fogott,* ahhoz, hogy a legfejlettebb országokhoz képest — *emberöltőnyi gazdasági elmaradottságunkat belátható időn belül behozzuk. Ebben a hatalmas munkában döntő szerepet szánt pártunk a közgazdászoknak.* Hosszú távon *igazolódott politikánk,* igazolódott a marxizmusnak a gazdaságot középpontba állító szemlélete, az, *hogy a közgazdaságtudományi egyetem a magyar egyetemek rendszerében hasznosan tölti be nélkülözhetetlenül fontos és szükséges feladatát.* Új világot csak új elmélettel és új szemlélettel lehet építeni. Ez fejeződik ki abban, hogy az egyetem marxista alapon jött létre és Marx Károly neve fémjelzi munkáját. *Az egyetem tevékenysége hozzájárult nagy politikai céljaink megvalósításához,* ahhoz, hogy *a marxizmus* ne csak kevesek, hanem *széles rétegek, az egész nép elméleti fegyvere legyen.*

A marxizmus azt igényli tőlünk, hogy *Marx és Lenin szellemében önállóan elemezzük korunk valóságát* és önállóan a gyakorlat tényeit, követelményeit figyelembe véve — *alkalmazzuk az elméletet. Csalódtak azok, akik az önálló elemzést már feleslegesnek vélték, és csalódniuk kellett azoknak is, akik azt hitték: a kapitalizmust már örökre legyőztük, a nemzetközi kapitalizmussal már nem kell kemény küzdelmet folytatnunk. De nem volt igazuk azoknak sem, akik azt hitték: a kapitalizmus országainak tudományából és műszaki fejlődéséből már, nincs semmi tanulnivalónk. Az élő, az alkotó, az igazi marxizmus viszont igazolódott, és napjaink életében is igazolódik, ahogy igazságának be kell bizonyosodnia minden egyetemi tanórán is.*

Az előadó ezután így folytatta:

— *A szovjet példa* és a szovjet tapasztalat *döntő szerepet játszott a huszonöt éves fejlődésünk sikerében.* A felszabadulás időszakában a magyar nép élesen, húsba vágóan érezte a kapitalizmus tűrhetetlenségét, és arra is el volt szánva, hogy ennek véget vet. De a szocializmus felépítéséhez nem volt saját tapasztalatunk. Ezt a szovjet példa nyújtotta számunkra, és adja sok tekintetben ma is. *Igaz, a dogmatizmus időszakában nem éltünk mindig jól a szovjet példa erejével. Az is igaz, hogy néha véglegesnek tekintettünk átmeneti megoldásokat: a szovjet valóságot magát nem fejlődésében, nem történetiségében fogtuk fel. Helyenként a gyakorlati szükségmegoldásokat az elmélet rangjára emeltük, és ebből tévedések, károk következtek.* A szocialista elvek átültetését helyenként és időnként *a forma lemásolásával véltük megoldani. Mindez nem homályosíthatja el azt a tényt, hogy a szovjet példa anyagi erővé válik országunkban.*

Úgy érezzük, hogy *pártunk, népünk jó úton halad előre a szocializmus teljes megvalósulása felé.* Ugyanakkor tudjuk: még hosszú előttünk az út, *hosszú fejlődési szakaszokat kell bejárnunk, amíg történelmi céljainkat megvalósítjuk.*

(Folytatás a 2. oldalon)

„... döntő szerepet szánt pártunk a közgazdászoknak.”
(Fotók: Fridmann Károly)

Az ünnepi egyetemi tanács díszelnöksége

(Folytatás az 1. oldalról)

Erősíteni kell a marxista elmélet és gyakorlat kapcsolatát

Nyers Rezső hangsúlyozta: — *Most és a jövőben párhuzamosan kell munkálkodnunk a szocializmus politikai gazdaságtanának továbbfejlesztésén, megismertetésén és megértésén: dolgoznunk az ágazati gazdasági tudományok fejlesztéséért és elterjesztéséért. Együtt kell munkálkodnunk a népgazdaság központi tervezésének fejlesztéséért, minőségi színvonalának emeléséért és a vállalatok gazdasági tevékenységének, üzemgazdasági színvonalának emeléséért.* Egyidejűleg kell dolgoznunk *a fejlődő emberi szükségletek jobb megértéséért és jobb kielégítéséért is* — egyaránt figyelembe véve a piacon jelentkező szükségletet. *Erőteljesen kell munkálkodnunk a belső munkamegosztás fejlesztéséért és azért, hogy a jövő nagy nemzetközi munkamegosztásában a magyar népgazdaság megtalálja a megfelelő helyét.* Ebben a nagy feladatban *az egyetemnek ezután is vállalnia kell, hogy síkraszáll a marxista gazdasági elmélet és gyakorlat kapcsolatának erősítéséért, a különböző tudományok kölcsönhatásának alkotó fejlesztéséért.*

Befejező szavaiban a Központi Bizottság titkára *arra kérte az egyetem oktatóit és hallgatóit, hogy a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem a jövőben is a szocialista közgazdaságtudomány szilárd bástyája legyen, a marxista közgazdaságtannak pedig nagy hatású alkotóműhelye.*

Nagy tapssal fogadott beszéde után az egyetemi tanács nyilvános ülésének délelőtti programja az Internacionálé hangjaival ért véget.

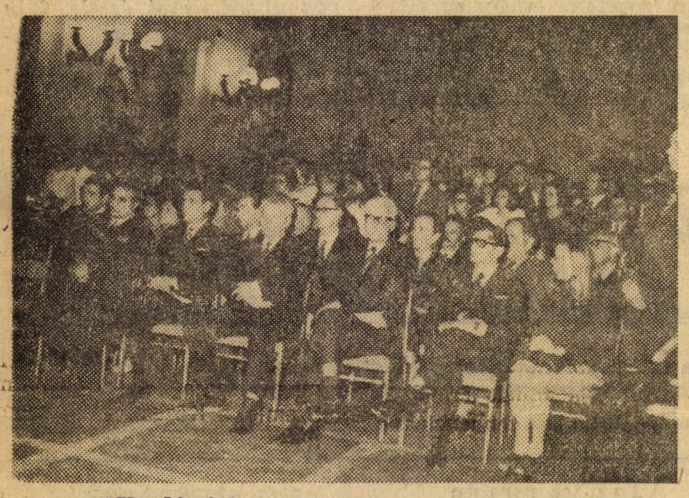

Vendégeink és oktatóink az első sorokban

Kitüntetések

Szücs Istvánné gratulál Bikics István kitüntetéséhez

Az ünnepi nyilvános tanácsülés délután négy órakor folytatódott. *Berend T. Iván köszöntötte a minisztériumok és a KISZ KB képviselőit, valamint a hazai és külföldi testvéregyetemek rektorait.* Ezután, ahogy ő is mondta, kellemes kötelességnek tett eleget: *kitüntetéseket adott át.*

Az
Oktatásügy Kiváló Dolgozója
kitüntetést kapták: *dr. Kolacsek András* egy. docens, *dr. Mátyás Antal* egy. tanár, *Mihály Albert* egy. adjunktus, *dr. Takács Jánosné* egy. adjunktus, *dr. Ay János* egy. adjunktus.

A
Szocialista Kulturáért
kitüntetést kapták: *Klug Ferenc* osztályvezető, *Császár Jánosné* oszt. vez. h. *Mészáros Tamás* tanársegéd és *Náfrádi László* osztályvezető.

Miniszteri Dicséretben
részesültek: *Tibor Lászlóné* egy. adjunktus, *dr. Varga László* egy. adjunktus, *Póka Mártonné, Kovács Dezsőné* egy. adjunktus, *Szűcs Zoltánné* csoportvezető és *Csorba Istvánné* portás.

A
Kiváló Dolgozó
kitüntetést kapták: *Farkas István* előadó, *Gats Pál* főelőadó, *Banka Pál* portás és *dr. Rencz Istvánné* előadó.

A KISZ KB
Ifjúsági Érdemérmét
kapta *dr. Szabó Kálmán* egy. tanár, *dr. Gondi József* egy. docens, *dr. Bora Gyula* egy. docens, *dr. Szarvas László* egy. adjunktus, *dr. Gyenge Erzsébet* könyvtárigazgató, *dr. Bikics István* egy. docens és *Puskár Eszter* gondnok.

Kiváló Ifjú Vezető
kitüntetést kapta *Kerekes Sándor* egy. gyakornok.

Aranykoszorús KISZ-jelvénnyel
hét főt tüntettek ki és

dicsérő oklevelet
szintén heten kaptak. A *KISZ KB nevében Szücs Istvánné KISZ KB-titkár gratulált a kitüntetetteknek.*

Ezután a különböző minisztériumok kitüntetéseit adták át.

A mezőgazdaság kiváló dolgozója
kitüntetést kapták: *dr. Sándor Imre* egy. adjunktus és *dr. Csáki Csaba* egy. docens.

A pénzügy kiváló dolgozója
Párizs Lajos egy. adjunktus és *dr. Szücs Júlia* egy. adjunktus.

A külkereskedelem kiváló dolgozója
dr. Szanyi Jenő egy. tanár, *dr. Kreskai Ferenc* egy. docens, *dr. Tóth Ferenc* egy. adjunktus és *dr. Huszár Ernő* egy. adjunktus.

A belkereskedelem kiváló dolgozója
dr. Solymár Károly egy. docens, *dr. Selmeczi Lajos* egy. docens, *dr. Molnár László* egy. docens és *dr. Kovács Károly* egy. adjunktus.

A közlekedés kiváló dolgozója
dr. Barna Gyula egy. docens és *dr. Tóth Gyula* egy. adjunktus.

A nehézipar kiváló dolgozója
dr. Baricz Rezső egy. adjunktus.

A statisztika kiváló dolgozója
dr. Kupcsik József egy. docens és *dr. Bessenyei Lajos* egy. adjunktus.

A Sport Érdemérem arany fokozatával
tüntették ki *Molnár Sándor* testnevelő tanárt.

A testnevelés és a sport érdemes dolgozója
kitüntetést kapta *Tőkés Pálné* testnevelő tanár.

A testnevelés és a sport kiváló dolgozója
kitüntetést *Nádai Pál* testnevelő tanár.

A kitüntetések átadása után *a testvéregyetemek megjelent rektorai, képviselői szólaltak fel.* Sok köszöntés hangzott el és az ittlevő vendégek nagy száma is mind egyetemünk 25 éves munkájának elismerését, pozitív értékelését fejezte ki. Sokan érkeztek baráti országokból, *A Szovjetunióból 2, Lengyelországból 4, Csehszlovákiából 2, NDK-ból 2, Romániából 2, Bulgáriából 1 közgazdasági főiskola képviseltette magát.* Rajtuk kívül még *Ciprusból is érkezett egy részvevő.*

Külföldi társegyetemek üdvözlete

A külföldi felszólalók közül *M. F. Gorjuhov, a Moszkvai Statisztikai Főiskola vezetője,* utalva a délelőtti szoboravatásra, *beszélt Varga Jenőről, akinek tanítványa volt.* Elmondta, hogy tanítványai tisztelték, szigorú, de igazságos tanárnak tartották. Ő maga is vizsgázott nála, ismerte személyesen, s így Varga Jenőben nemcsak a nagy közgazdászt, de az embert is látta.

Tolmács nélkül beszélt a *Ciprusi Közgazdasági Egyetem igazgatója, dr. Vasiliou George.* Ő néhány évvel ezelőtt *egyetemünk ~~hallgatója~~ volt.* Felszólalása nagy sikert aratott.

A felszólalásokat az egyetemi tanács nevében Berend T. Iván köszönte meg, hangsúlyozta, hogy a testvéregyetemek együttműködése fontos állomásának tartja az ünnepi tanácsülést. Ezután az egyetemi tanács által alapított *egyetemi plakettet adták át egyetemünk 30 oktatójának és dolgozójának, s 63-an kapták meg a jubileumi oklevelet.* Az egyetemi tanács az *emlékplakettel tüntette ki Berend T. Ivánt. Vámosi Sándor, az egyetem pb-titkára az egyetem párt- és állami vezetésének kitüntetéseit adta át az egyetem dolgozóinak, majd gratulált a kitüntetetteknek.*

Az ünnepélyes tanácsülés Berend T. Iván zárszavával zárult. Elmondta, hogy a kitüntetésekben 25 év munkája tükröződik vissza. Az egyetemi vezetés nevében *megköszönte a pártszervezetnek, a KISZ-szervezetnek és a szakszervezetnek azt a komoly segítséget, amelyet az elmúlt negyedszázad alatt oktatásunk eredményessé tételéhez nyújtottak.*

Köszönet illeti a jubileumi bizottságot, a gazdasági igazgatóságot, a KISZ-t, a rektori titkárságot és mindazokat a dolgozókat, akik közreműködtek az ünnepség megszervezésében és lebonyolításában.

Az ünnepségről tudósító munkatársaink: KEMÉNY ÁDÁM, SEBŐK JÁNOS és FÖLDES PÉTER

KÖNYVKIÁLLÍTÁS

A jubileumi ünnepségek keretében szeptember 3-án nyílt meg egyetemünkön a *Közgazdasági Irodalom Magyarországon 1948—73.* című könyvkiállítás. A megnyitón egyetemünk vezetőin, a jubileumi *ünnepségek vendégein kívül megjelentek a hazai könyvtárélet képviselői és könyvtárunk egykori munkatársai, vezetői is.*

A szép kiállítóteremmé átalakított II. emeleti folyosón beszélgettem *Gyenge Erzsébettel, a központi könyvtár igazgatónőjével a kiállítás céljáról és az előzetes szervező munkáról.*

— Elsődleges célunk volt *áttekintést adni a magyar közgazdasági irodalom 25 éves fejlődéséről.* Ez az első ilyen célú kísérlet nemcsak egyetemünkön, hanem az országban is. Csendes, de komoly, *három hónapig tartó munka előzte* meg ezt a bemutatót. Első dolgunk volt, a nemzeti bibliográfiák, a különböző könyvkiadók katalógusainak áttekintése. Mintegy *ezerháromszáz címet vettünk előzetes jegyzékbe,* s ebből választottuk ki a végleges anyagot. Ez 900 mű, ebből 700 magyar szerző műve, 270-et pedig egyetemünk oktatói írtak. Nagy öröm volt számunkra, hogy a kiválasztott könyvek — csaknem valamennyi — könyvtárunkban megvoltak. Így a kiállítást saját könyveinkből rendezhettük meg.

— Mit tartottak legfontosabbnak a könyvek elhelyezésénél?

— Leglényegesebbnek az időrendi sorrendet tartottuk. Így végignézve a kiállítást, nagyon érdekes képet kapunk. Az első tíz évben egy-egy tárlón elfér 2—3 év termése is, míg a 70-es évek termése évenként egy egész tárlót igényel. *Külön gyűjteményt alkotnak az egyetemi tananyagok. A jubileumi tanévben 65 rangos tankönyv szerepel a tananyagban,* míg 1948-ban, az Egyetem születésekor, egyetlen tankönyvük se volt az akkori hallgatóknak. Egyetemünk oktatóinak munkáit jelzéssel láttuk el. A kiállított művek több mint egyharmada ilyen.

— Milyen ritkaságok, érdekességek találhatók a kiállításon?

Elsőnek talán a *Tőke első kötetének eredeti, 1867-es hamburgi első kiadású példányát* említeném. E kiadásból három darab fennmaradásáról tudunk.

Széchenyi István korabeli első kiadású Stádiuma 1833-ból és a Hitel 1830-ból is megtalálható. Érdekesség még a *Varga Jenő életművét bemutató rész* is, ami máshol így nem látható.

Szép gyűjteményt alkotnak a *magyar közgazdászok idegen nyelven megjelent munkái* is a gazdasági reformról és világgazdasági kérdésekről. Izgalmas és nagyon aktuális rész *a szervezés, vezetés, vállalati gazdálkodás feliratú sarok is.*

A marxizmus klasszikusai külön helyet kaptak, kiállításukhoz a Kossuth Könyvkiadó nyújtott jelentős segítséget. Itt nem választottuk szét a közgazdasági jellegű írásokat a más tárgyú művektől.

Azt hiszem, hogy sok néznivaló és látnivaló akad még itt azoknak, akik komolyan veszik, szeretik a pályájukat, a könyveket, a tanulást.

— Mi pedig *ezúton mondunk köszönetet a könyvtár minden munkatársának,* akik lelkes, odaadó munkájukkal létrehozták ezt a szép és értékes kiállítást.

—Blahó—

A klub szeptemberi műsora

17. hétfő. Újdonság! Bridzs-kör indul a klubban. Várunk mindenkit, aki ismeri és szereti ezt a játékot. Várjuk mindazokat, akik meg akarják tanulni — oktató lesz. Jótanács: kártyát nem árt hozni.

18. kedd. „Gazdálkodj okosan" sorozatunk következő témája: az árpolitika. Meghívott vendégünk Vincze Imre pénzügyminiszterhelyettes. A téma mindegyikünk zsebét érinti, gazdaságpolitikánk fontos részét alkotja. Már előre is leadhatjátok írásban kérdéseiteket,amit a fszt. 60-as helyiségbe teket, amit a fszt. 60-as helyiségbe lyezésre kerül, a klub ötletládájába dobjátok be.

20. csütörtök. Műsor a VIT-ről és a nemzetközi építőtáborainkról, filmvetítéssel egybekötve. Ezen az estén kötetlen beszélgetésre hívjuk mindazokat, akik kint jártak a VIT-en vagy építőtáborokban dolgoztak a nyáron, mindazokat, akik kiváncsiak élményeikre és esetleg a jövőben építőtáborba akarnak menni.

22. szombat. „Klubpresszó." Belépés csak diákigazolvánnyal. Játszik a Happening-együttes ezentúl minden szombaton. A zene és a tánc szünetében filmvetítés. Büfé van. Személyenként egy vendéget hozhattok.

24. hétfő. Bridzs-kör ezentúl minden hétfőn.

29. szombat. „Klubpresszó."

A programok 19 órakor kezdődnek, kivéve a Klubpresszó, amely 18 órakor.

Azokon az estéken, amelyeken egyéb műsor nincs, az egyes alapszervezetek magánrendezvények céljára a klubot igénybe vehetik. Az ilyen jellegű igényt előre be kell jelenteni a klubvezetőségnek. (fszt. 60.)

A klubvezetőség

Pályázat

Az elmúlt évhez hasonlóan a kultúrosztály pályázatot hirdet az 1973. október 27-i gólyabál jubileumi közgazdászkabaré megírására. A pályázat díjai: I. díj 300 forint, II. díj 200 forint, III. díj 100 forint. Kérjük, hogy a pályázatokat lezárt, jeligés borítékban a kultúrosztályra szeptember 25-ig eljuttatni szíveskedjenek.

Náfrádi László
kultúr-osztályvezető

Tánckar

Pénteken 14.-én, fél 6-kor, a 113-as teremben a tánckar szeretettel várja az új jelentkezőket.

Jelentkezzetek!

A Marxista Diák-Akadémia filozófiából és PG-ből szemináriumvezetőket keres. „Minden szerdán PG-ből és filozófiából foglalkozásokat tartunk középiskolásoknak, aki be akar kapcsolódni az oktatásba, jelentkezzék az Érdekvédelmin (382-es terem, határidő: szeptember 28.)!"

— MDA —

Mindenkihez!

Jelentkezzetek a Közgazdász szerkesztőségébe újságírásra, fotózásra, karikatúra-rajzolásra, humorizálásra, kritizálásra, és minden egyéb műfaj felvirágoztatására! Mindenkit szeretettel várunk a harmadik emeleti 381-es szobába naponta 10-től 16-ig (általában). Lift van. Elsősök, másodikosok előnyben!

— a szerk. —

DISZDOKTORAINK

„...tudományuk és szakmai tevékenységük jutalmául önöket a közgazdaságtudományok tiszteletbeli doktorává avatom és felruházom mindazokkal a jogokkal és kötelességekkel, melyek a törvény és a szokások erejénél fogva a díszdoktorokat megilleti. Kívánom, hogy egyetemünk által adható legnagyobb elismerés birtokában a tudomány és a közélet terén még hosszú ideig fejtsék ki tevékenységüket hazánk, a Magyar Népköztársaság és az egyetemes emberiség javára."

FRISS ISTVÁN

— A mi számunkra már szerves valóság, Ön hogyan került kapcsolatba a marxista eszmékkel?

— 11 éves voltam az első világháború kirobbanásakor. Ebben az időben természetes volt, hogy fiatal gyerekek is politikai érdekeltségű emberek közé sodródtak. Ma is emlékszem, hogy 1918 nyarán vettem meg Marx és Engels kétkötetes válogatott műveit Szabó Ervin bevezetéseivel. Ezt megelőzően olvastam a Világkönyvtárban megjelent

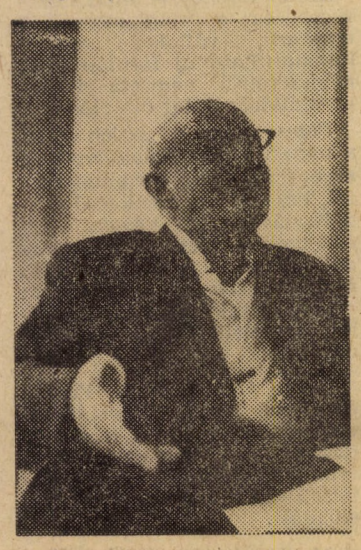

Lasalle-kötetet, úgyhogy 16 éves koromban meggyőződéssel marxistának vallottam magam. Ehhez járult, hogy az őszirózsás forradalmat követően a középiskolákban is erjedés indult meg. Országos középiskolás diáktanács alakult, ebben én voltam iskolánk egyik képviselője. Később, a Tanácsköztársaság alatt minden középiskolában diákdirektórium működött, iskolánk direktóriumának végig a Tanácsköztársaság idején tagja voltam.

— Friss elvtárs 1922 óta vesz részt a munkásmozgalomban.

— Ahogy meséltem, politikai aktivitásom elég korán kezdődött, így nem csodálatos, hogy 1922-ben a kommunista párt tagjai közé léptem.

Az akkori idők vezető magyar kommunistái közül alkalmam volt megismerni Landler Jenőt, Varga Jenőt, később Kun Bélát. A hatóságok először 1925-ben „figyeltek fel" tevékenységemre. Ekkor vittek be a rendőrségre. 1927-ben megint bekerültem, de már nem úsztam meg a rendőrséggel, hanem pár hónapot töltöttem a Markó utcai, illetve Pestvidéki Ügyészség fogházában. 1929-ben újból letartóztattak, három és fél évre ítéltek, 33 februárjában szabadultam. Szabadlábon voltam júliusig, ekkor megint letartóztattak, fél évre ítéltek.

1935-ben illegálisan a Szovjetunióba távoztam. A Szovjetunióból a következő évben Prágába mentem, ahol akkor a Kommunisták Magyarországi Pártja ideiglenes központi vezetősége működött, annak tagjaként Prágában voltam Csehország megszállásáig. Előlük Lengyelországon keresztül sikerült Svédországba menekülnöm. Az utolsó pillanatban történt mindez, hisz két héttel távozásom után Hitler lerohanta Lengyelországot. 1940 márciusában internáltak, végül sikerült beutazási vízumot szereznem a Szovjetunióba. A háború alatt a Moszkvában működő illegális Kossuth rádió szerkesztőségében dolgoztam. 1945-ben kerültem haza.

— A felszabadulás után hosszabb ideig az MKP, majd az MDP Központi Vezetősége tagja, a Pártközpont osztályvezetője. E fontos megbízatások mellett jutott ideje a tudományos munkára?

— Tudományos munkásságom kezdettől fogva szoros kapcsolatban állt a magyar politikában, a magyar társadalomban és gazdasági életben terítékre kerülő problémákkal. Ilyen értelemben foglalkoztam közgazdasági kérdésekkel már jóval a felszabadulás előtt is. Illegális és legális kommunista újságokba, folyóiratokba írt cikkeim egy része érdeklődési körömnek megfelelően közgazdasági kérdésekkel foglalkozott, és amikor 1935—36-ban a Szovjetunióban voltam, még tanítottam is politikai gazdaságtant az úgynevezett Lenin-iskolában Moszkvában, ahol Magyarországról kikerült fiatal kommunisták tanultak.

Ez volt az előzménye annak, hogy a pártközpontban egy olyan osztály élére kerültem, amely közgazdasági kérdésekkel foglalkozott. Az akkori állampolitikai (ma gazdaságpolitikai) osztályon készítettük elő az 1946-os stabilizációt, és jelentős részben a hároméves tervet. Ezt követően osztályunk feladatkörébe tartozott a nagy államosítások előkészítése is. Gyakorlati tevékenységem és tudományos munkám ebben az időben szorosan összekapcsolódott. Felszabadulás után megjelent első tanulmányom tárgya a kommunista pártnak a stabilizációval kapcsolatos politikájára vonatkozott, később a tervezésről, államosításokról születtek tanulmányaim, közben elég élénk újságírói tevékenységet fejtettem ki a Szabad Népben. Későbbi tanulmányaim is mindig a magyar gazdasági élet döntő kérdéseivel — ezek mindig politikai kérdések is — foglalkoztak. Ahogy ezek a kérdések az idők folyamán változtak, ennek megfelelően változott az én érdeklődési köröm is, az utóbbi években elsősorban a tervezés tudományosságával, a hosszútávú tervezéssel, a tervezés és a gazdaságpolitika tudományos megalapozásának kérdéseivel foglalkoztam.

Friss elvtárs kezdettől fogva részt vesz a KGST munkájában. Az MTA Közgazdaságtudományi Intézetének megalapítása, 1954 óta ön az igazgatója. 1960-ban a közgazdászok közül elsőként az Akadémia tagjai közé választja, nemrégen kapta meg hazánk egyik legmagasabb kitüntetését, a Munka Vörös Zászló Érdemrendjét. Nagyon sokat lehetne még a múlt mellett időzni. Azonban Friss elvtárs ma is ereje teljében dolgozik, ezért a jelenlegi feladatokból, tervekből is szeretnénk, ha egyet kiemelne.

— Az országos tudományos távlati kutatási terv (OTTKT) egyik tárcaszinten kiemelt témájának a vezetésem alatt álló intézet a gazdája. Címe: gazdaságpolitikánk tapasztalatai, javaslatok a továbbfejlesztésre. E munka koordináló tanácsának — amely arra hivatott, hogy részben az intézetben folyó gazdaságpolitikai kutatásokat, részben más intézetekben, intézményekben folyó kutatásokat összehangolja — én vagyok az elnöke. Munkánk most indul. Ezenkívül van az intézetben egy ehhez szorosan kapcsolódó kutatási téma, a rajta munkálkodó héttagú kutatócsoportot én vezetem.

— Hogyan fogadta díszdoktorrá avatását?

— Természetesen nagy megtiszteltetésként vettem.

— Köszönöm a beszélgetést.

Farkasházy Tivadar

BEREI ANDOR

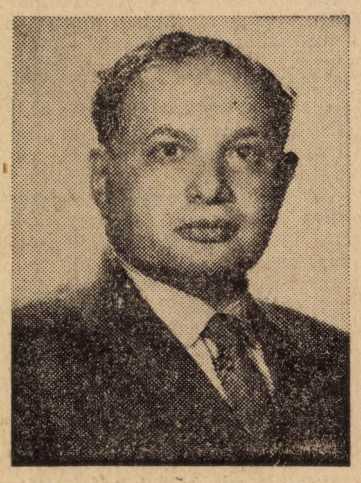

Egyetemi tanár, több magas rangú kitüntetés tulajdonosa, 1900-ban született. Tanulmányait a budapesti és bécsi egyetemen folytatta. Fiatal kora óta 1917-től részt vesz a munkásmozgalomban. Illegális kommunista tevékenységéért, 1921-ben 15 évi fegyházra ítélték, egy év múlva azonban fogolycsere útján a Szovjetunióba került. A Kominternben tevékenykedett, a II. világháború időszakában Belgiumban az ellenállási mozgalom egyik fő szervezője. 1946-ban tért haza Magyarországra. Az MKP államgazdasági osztályát vezette, majd 1947—48-ban az OT főtitkára volt. 1948-tól 54-ig a külügyminiszter első helyettese. 1954-ben az OT elnöke lett. Elnöksége alatt, vezetésével dolgozták ki az 1956—60-as évekre vonatkozó II. ötéves népgazdasági terjavaslatot, ami már egyértelműen tükrözi az ötvenes évek első felének gazdasági torzulásaival való szakítás szándékát, a gazdasági realitások tudományos igényű feltárására irányuló törekvést. 1948-tól 56-ig tagja volt az MDP KB-nak.

Vezető politikusi elfoglaltsága mellett jelentős tudományos és oktatási tevékenységet is folytatott és folytat ma is. 25 éve, 1948-tól egyetemünk tanára. A népgazdasági tervezés tanszék szervezője, vezetője volt. 1961-ben a politikai gazdaságtan tanszék vezetője lett. Egyetemi tanári tevékenysége mellett 1962-től a Kossuth Könyvkiadó igazgatója. Irányításával a kiadó kiváló eredményeket ért el politikai, filozófiai, gazdaságpolitikai művek megjelentetésében.

„Berei Andor kiváló tudós, politikus és nevelő. Egyetemi közéletünknek mind máig olyan tapasztalt személyisége, akinek szavára mindig érdemes odafigyelni" — így hangzott a hivatalos díszdoktorjavaslat egy mondata, és pontosan így fogalmazódott meg bennünk is, akik személyesen ismerhetjük Berei elvtársat.

Hogyan fogadta a kitüntetést?

— A díszdoktorság nagy megtiszteltetés és természetesen örültem neki. Emellett van valami olyan szorongásos érzésem, hogy még sok mindent kellene tenni (és személy szerint: nekem kellene tennem) ahhoz, hogy még jobban megközelítsük azokat a célokat (a marxista közgazdaságtan kibontakoztatása, a népek közötti barátság elmélyítése), amelyekről a kitüntető cím indoklásában szó van.

Elégedett-e, ha ifjúkori elképzeléseit, terveit összeveti megvalósult életútjával?

— Fiatalon, az első világháború éveiben a haladó, forradalmi irodalom és egyre inkább a marxista írások lelkes olvasója voltam, és az azokban foglalt eszméket hirdettem, ahol erre alkalmam nyílt. Boldog érzés, hogy az azóta eltelt évtizedekben módom volt a párt soraiban aktívan küzdeni az új társadalomért, és, hogy ma a szocialista Magyarországon folytathatom a munkát ezeknek az eszméknek mind teljesebb megvalósításáért.

Sok mindent csinált élete során, melyik volt szívéhez a legközelebb?

— Általában mindig szerettem, „szívemhez nőttek" a különböző munkaterületek, amelyeket a párt számomra kijelölt. Legszívesebben talán mégis a különböző országokban végzett kommunista mozgalmi tevékenységre, az ifjúság közötti szervező munkára, a Horthy-fasizmus, majd a hitlerizmus ellen vívott küzdelemben elért sikerekre emlékezem.

Hogyan segítette át magát az élet legnehezebb időszakain?

— Ha az ember szilárdan meg van győződve arról, hogy igaz ügyért küzd és hogy ennek az ügynek a tábora a történelem menete során egyre szélesedik, a megpróbáltatásokat, bebörtönzést stb. is viszonylag könnyen viseli el.

Egyidős a századdal és ma is alkotómunkát végez. Mi az örök ifjúsága titka?

— Az örök ifjúság titkát egyelőre még én sem ismerem. Talán majd 10 vagy 20 év múlva?!... Személyes tapasztalatként egyelőre csak azt mondhatom, hogy az ember erejét akkor tudja jól megőrizni, ha gondolatait és erőfeszítéseit a fontos dolgokra koncentrálja és nem merül el a kis nehézségek, a személyi sérelmek, az „apró zűrök" hullámaiban. Ezeket — ha nem érdemelnek többet — inkább humoros oldalukról jó felfogni.

Milyennek látja az ifjúságot és milyennek szeretné látni?

— Az én ifjúságom idején is eléggé elterjedt volt (még a munkásmozgalmon belül is) a fiatalok hibáztatása valóságos vagy vélt kellemetlen tulajdonságaik (türelmetlenség, tiszteletlenség stb.) miatt. A mi mai fiatalságunk sokkal felkészültebb, műveltebb, mint az akkori, és — ami a legfontosabb — egészen más lehetőségeket nyújtó, szocialista viszonyok között nő fel. Éppen ezért — úgy vélem — ez a fiatalság nagyon jól meg fogja állni a helyét. Főként azt kívánnám, hogy a mi fiatalságunk — a cinikus vadhajtásokat kigyomlálva — szilárd meggyőződéssel vértezzel fel magát, és tanulja meg, hogy céljai elérésére fegyelmezett munkára, erőinek céltudatos felhasználására van szükség.

HÁY LÁSZLÓ

Háy László 1918-ban orvosi diplomát szerzett a budapesti tudományegyetem orvosi karán, másfél hete a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem tiszteletbeli doktorává avatták. Tiszteletreméltó és tanulságos az az életút, amit Háy László a két dátum között bejárt.

1905-től fordult a munkásmozgalom felé. Érettségiző diák volt Jászberényben amikor ott megalakult a Szociáldemokrata Párt 1909-ben. A párt egyik alapító tagja a 18 éves Háy László. Életének további alakulásában meghatározó szerepe van a mozgalomnak, a pártmunkának.

1914-ben az utolsó szigorlat után négy évig katonaorvos, 1918-ban kapja meg az orvosi diplomát. A 18 utáni eseményeknek aktív részese, a Vörös Hadsereg katonaorvosa, ezért amikor a románok kivonulása után otthon, Mezőtúron keresni kezdik, öccsével együtt elhagyja az országot. Bécsben pártmunkára jelentkezik, s tulajdonképpen ekkor kezdődik közgazdász pályája.

— Úgy lettem közgazdász, hogy a munkásmozgalomban való részvétel szükségessé tette a közgazdasági ismereteket s ez az oka annak is, hogy autodidakta módon lett belőlem közgazda. Ez utóbbi két szempontból is tanulságos lehet a mai fiatalok számára. Bizonyítja annak a mai oktatáspolitikai tendenciának a

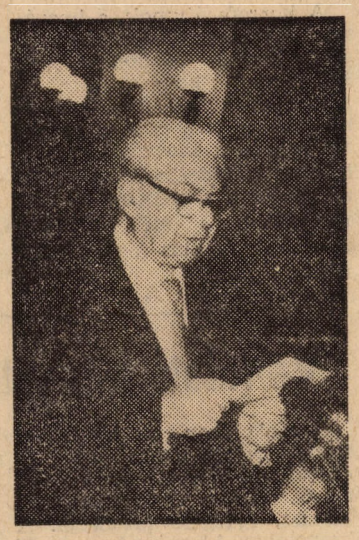

helyességét, amely nem akarja sok ismeretanyaggal, biflázással terhelni a diákot. Bizonyítja, hogy önműveléssel nagyon sok mindent kell és lehet megszerezni a kötelezően tanult vizsgaanyagon kívül is. Még egy fontos momentum kapcsolódik ehhez a tanulási módhoz. Éppen azáltal, hogy a munkásmozgalomban való részvétel okán, révén tanultam évek során a közgazdaságtudományt, minden felszólalásomnak, minden írásomnak bizonyos politikai íze van.

A tudomány és a mozgalom elválaszthatatlanul összefonódott Háy László életében. Bécsből a párt megbízásából Kassára kerül, ahol a Kassai Munkás című újságot szerkeszti, majd 1923-ban Berlinbe megy, Varga Jenő mellett dolgozik. 1929-től a Szovjetunió külkereskedelmi kirendeltségén dolgozik. Dimitrov ajánlására kerül oda, mint konjunktúra kutató. Egészen 34 utolsó napjaiig marad Berlinben. Nem zaklatják, mert arra mindig vigyáz, hogy olyan sejtben végezzen pártmunkát, amely a lakóterületétől távolabb esik. 1935 januárjától a Szovjetunióban folytatja munkásságát, a Tudományos Akadémia Varga Jenő igazgatásával működő Világgazdasági és Világpolitikai Intézetében. Termékeny évek ezek, ekkor védi meg kandidátusi értekezését, sok cikke, tanulmánya lát napvilágot. Tréfásan így jellemzi Háy László tudományos pályáját — eleinte sokat olvastam, aztán sokat írtam, ma már se nem olvasok, se nem írok, csak aláírok. Ehhez csak annyit: A megváltozott világgazdaság című könyve 1970-ben jelent meg, tagja a Társadalmi Szemle, a Közgazdasági Szemle szerkesztőbizottságának, s amikor az MSZMP Központi Bizottságának székházában felkerestem, éppen a Gazdasági cikkek a nemzetközi sajtóból című folyóirat szeptemberi első számát lapozgatta;

— Hallottam, hogy nagy visszhangot keltett az egyetemen a beszédemnek az a része amikor azt fejtegettem, hogy a következő negyedszázadban a kommunista világrendszer termelésben és műszaki fejlődésben utól fogja érni a tőkés világot. Látja, ebben a cikkben — Polgári szerzők nézetei a szovjet gazdaság problémáiról — nyugati közgazdászoktól idézik: „Az 1970-es fejlődésről készített jelentés szerzői elismerik, hogy bizonyos területeken a Szovjetunió már fölénybe került az Egyesült Államokkal szemben, és a jövőben is megőrzi hagyományos előnyét a gazdasági növekedés ütemében." Nem alaptalanul állítottam a fentieket, és azt hiszem a fiatal közgazdászoknak ennél lelkesítőbb cél nem is kell. Örülök, hogy felfigyeltek beszédemnek erre a momentumára, ez a politika iránti fogékonyságukat bizonyítja, ami ezen a pályán elengedhetetlen feltétel.

Tisztelt rektor elvtárs, tisztelt egyetemi tanács! Mindhármunk nevében megköszönöm azt a nagy megtiszteltetést, hogy honoris causa doktorrá avattak bennünket.

A negyedszázad küzdelmes munkájának történetére nem kívánok kitérni (erről szólt a rektor elvtárs), csak azt emelem ki, hogy az egyetem fejlődésének új szakaszához érkezett: annak az igen jelentős tudományoskutató felkészültségnek, amely az oktatók körében felhalmozódott, az eddiginél sokkal eredményesebb foglalkoztatásához.

A közgazdaságtudománynak társadalmunkban különösen nagy a jelentősége, mert a marxizmus-leninizmusnak egyik tartópillére, így a kommunista pártnak és a munkás-paraszt kormánynak országunk vezetésében döntő jelentőségű eszköze, a szocializmus teljes felépítésének elengedhetetlen segítsége. A közgazdaságtudománynak egyre növekvő szerepe van ezen a téren és még nagyon sok probléma megoldásával adós.

Most következik az a negyed század, amelyben a kommunista világrendszer termelésben és műszaki fejlődésben utól fogja érni a tőkés világot. Ez természetesen nemcsak a termelés területén lesz nagy verseny, hanem nagy harc ideológiai téren is, amiben az egyetem oktatóinak, a fiatal közgazda nemzedéknek nagyon alaposan ki kell majd venni a részét.

Hazánk a következő két ötéves terv során a közepesen gazdag országok sorába lép. Hogy milyen ütemben következik be népünk sorsának ez a jelentős változása, ez nagy mértékben a most felnövekvő értelmiség munkájától is függ. A feladat megoldására — ami nem lesz könnyű — kell felkészülnie alaposan az ifjú nemzedéknek. A gazdasági gyakorlat: az üzemek, a vállalatok, az intézmények keresik a képzett közgazdákat e munka elvégzéséhez.

Közben nem szabad megfeledkezniük a marxista-leninista ideológia igen határozott terjesztéséről sem. — Nem szabad megfeledkezniük a Szovjetunióval és a többi szocialista országgal való szoros együttműködésről sem, mert csak így tudjuk megoldani igen bonyolult gazdasági feladatainkat, mert csak így tudjuk megőrizni a békét. — Nagy céljaink pedig csak békében valósíthatók meg.

Bizonyára megbocsátják, hogy az ifjú díszdoktorok nevében, felszólalásom végén elsősorban a fiatalokhoz szóltam.

Mégegyszer megköszönöm a kitüntetést és sok sikert kívánok a Közgazdaságtudományi Egyetem további munkájához!.

Jubileumi tudományos ülésszak

A zsúfolásig megtelt központi ülésteremben, az I. előadóban szétnézve, jólesően állapíthatta meg a szemlélő, milyen óriási szakmai érdeklődés mutatkozott meg a tudományos ülésszak iránt. A diákok helyén ezúttal ott ült szinte valamennyi jelentősebb közgazdasági intézmény illusztris képviselője, vállalataink vezető közgazdászai, minisztériumok, főhatóságok magas beosztású dolgozói, külföldi vendégeink egyetemünk jelenlegi és volt oktatói és dolgozói. Rektorunk bevezetőjében elmondta, hogy bár az ülésszak szervesen illeszkedik a jubileumi ünnepségekbe nem az elmúlt 25 év eredményeiről számol be, hanem arról az új hosszú távú kutatási főirány első eredményeiről, tapasztalatairól, melyek koordináló bázisintézménye a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem. Elért eredményeink szerény első csokrának átnyújtása mellett azonban azt is várjuk, hogy az ülésszak újabb lendületet adjon munkánkhoz, mondotta a továbbiakban Berend T. Iván.

Az ülésszak 1—5. szekciójában „A szocialista vállalat" országos szintű kutatási főirány 5 kutatási iránya problémakörein, a 6. szekcióban pedig a gazdasági növekedés időszerű elméleti és gyakorlati kérdései kerültek megvitatásra. Az ülésszakról elhangzott tudósításban a szocialista vállalat témakörbe tartozó felszólalásokról számolunk be.

A társadalmi tulajdon és a szocialista vállalat

A szekció elnöke *Szabó Kálmán* tanszékvezető egyetemi tanár, társelnöke *Szabó József* egyetemi tanár, a Politikai Főiskola rektorhelyettese volt.

A szekcióülés *főreferátumát Szabó Kálmán központi előadása képezte, összefoglalva a vállalati kutatások jelentőségét, az egységes marxista vállalatelmélet megteremtésének a szükségességét.* Referátuma során *Szabó Kálmán* felhívta a figyelmet arra, hogy *a marxista vállalatelmélet kidolgozása során nem szabad figyelmen kívül hagyni azokat a specifikus sajátosságokat, melyek éppen a szocialista vállalatokra jellemzőek.* E specifikumok figyelembevétele nélkül — mondotta *Szabó Kálmán* — kétféle módszertani és szemléleti tévedésbe is eshetünk: *a hamis azonosításba és a mesterkélt szembeállításba.* A hamis azonosítás vezet óhatatlanul bizonyos technokratikus elméletek kritikátlan átvételére, egyes formák gyakorlati lemásolására. A mesterkélt szembeállítás folytán pedig olyan vonatkozásokat is a kapitalizmus vagy a szocializmus differencia specifikájának tartanak, melyek csupán a termelőerők, a technikai-gazdasági viszonyok fejlődéséből következnek.

Szabó Kálmán bevezető előadása után kerültek sorra az egyes korreferátumok és az ezekhez kapcsolódó hozzászólások. A szekcióülés első nagyobb tematikai egysége *az üzemi demokrácia kérdéskörét ölelte fel. Pirityi Ottó* referátumában főként azokat a *gazdasági mechanizmusban rejlő fogyatékosságokat emelte ki, melyek 1968. után fékezték az üzemi demokrácia széles körű kibontakozását.* Különösen nehéz a helyzet akkor, mondta Pirityi Ottó — amikor *hiába javasol a dolgozó műszakilag és technikailag okos megoldást, ha ez az ésszerűsítés a szabályzórendszer torzításai miatt nem bizonyulhat gazdaságosnak.* Ilyen esetek az üzemi demokrácia kibontakozásának komoly akadályai lehetnek.

Herédi István szociológus referátumából pregnánsan kiderült, hogy *az üzemi demokrácia hiánya milyen komoly probléma egy-egy üzemben vagy gyárban.* A referátum alapját képző felmérés adatai szerint egy gyárban *a megkérdezettek 72 százaléka tartotta az üzemi demokráciát teljesen formálisnak, és ugyanott a dolgozók több mint harminc százaléka érezte úgy, hogy semmiféle szakszervezeti érdekképviselet nincs üzemében.* Ezek a számok önmagukért beszélnek.

Az üzemi demokrácia kérdésének egy érdekes vonatkozására világított rá *Hámori Balázs* (pol. gazd. tanszék) *hozzászólása,* aki azt a problémát vetette fel, hogy *az üzemi demokráciát nem lehet egyoldalúan, csak mint hatékonyságnövelő eszközt felfogni. Véleménye szerint itt többről van szó, az üzemi demokrácia önálló cél, önálló érték, mely magából a szocialista tulajdonból fakad és megvalósítása elengedhetetlen a munkások tulajdonos tudatának kialakításához.*

Majd *Falusiné Szikra Katalin elemezte* érdekes hozzászólásában *a szocialista vállalatok közti verseny kérdését. A verseny hiányát alapvetően a monopolhelyzetek meglétével és — ez az alapvető ok Falusiné szerint — a „fogyasztók piacával" magyarázta.* A „fogyasztók piaca" olyan piaci helyzetet jelöl, amikor *nem az eladók versenyeznek vevőkért, hanem fordítva, a vevők állnak sorba az eladóknál.* Ismeretes, hogy a túlkereslet szocialista viszonyok között kialakuló permanens állapotát *Kornai János* írta le először hazánkban — és nevezte el „szívásos állapotnak". *Falusiné Szikra Katalin* annyiban bővítette ezt a vizsgálódást, hogy *elemezte az import szerepét is a verseny kialakítására vonatkozóan.* Ezt a referátumot követte *Szabó Katalin* felszólalása, aki színes és érdekes stílusban *ismertette a kapitalista vállalatok legújabb fejlődési formációit.* Referátumának központi kérdése *a kis és nagy vállalatok sajátos együttlétezési módjainak bemutatása volt,* azoknak a sajátos konglomerátumoknak a felvázolása, melyek *a modern kapitalizmus egyre inkább uralkodó termelési formává válnak.*

A korreferátumok, a hozzászólások és a vita után *Szabó Kálmán* és *Szabó József* kiemelte, hogy *ez a tanácskozás az eredmények ellenére is még csak a kezdetét jelenti a szocialista vállalatelmélet kidolgozásának.* Ezt a kezdetet remélhetőleg még sikeresebb és még eredményesebb folytatás fogja követni.

A vállalati alapok optimális kihasználása és fejlesztése

Az 5. szekció munkáját *dr. Megyeri Endre* tanszékvezető egyetemi tanár és társelnökként *dr. Vilcsek Jenő* nyugalmazott egyetemi tanár, a Pénzügykutatási Intézet igazgatója *vezette.*

A szekció munkájának középpontjában a gazdasági hatékonyság problémája állt.

Dr. Megyeri Endre főreferátumában *a népgazdasági és vállalati hatékonyságmérés konzisztenciájának kérdéseivel foglalkozott.*

A népgazdasági és vállalati érdek összehangolása *nemzetközi méretekben is központi probléma,* és ennek egyik legfontosabb csomópontja éppen a hatékonyságmérés makró- és mikroszintjének konzisztenciája.

Az eddigi kutatások többek között a konzisztencia megteremtésének általános feltételeit vizsgálták, különös tekintettel a jövedelmezőségi típusú mutatók szerepére, amelyek — minthogy tartalmilag szorosan kapcsolódnak a vállalati érdekhez —, vállalati szinten hatékonysági mérceként kerülnek alkalmazásra.

Alapvetően fontosak azok a feltételek, amelyek fennállása mellett egyenértékű hatékonysági mérőszámok képezhetők. Egyenértékűek ugyanis azok a mutatók, amelyek — feltéve, hogy döntési célra szolgálnak —, egy minden szinten azonosan ismert lehetséges döntéshalmazból — ha eltérő sorrendben is —, ugyanazokat a döntéseket választják ki. E mutatók képzéséhez a ráfordításokat és az eredményt azonos módon kell mérni, továbbá az alkalmazott mutatóba bevont erőforrásokhoz tartozó összes ráfordítást (azt is, amely azáltal „jön létre", hogy a szűkös erőforrást egy adott és nem egy más célra fordították), a mutató számlálójához és nevezőjéhez is hozzáadjuk (a kirekesztett erőforrásokra vonatkozókat pedig levonjuk). *A szocialista gazdaság természetéből következően a hatékonysági mércét a tágan értelmezett fogyasztási alap maximális növekedésének követelményéből kiindulva kell megszerkeszteni — a konzisztencia feltételeit pedig a népgazdasági hatékonyság kritériumaiból kell levezetni.* A kiindulási alapot egy népgazdasági szintű hatékonysági mutató képezte, melynek számlálójában a gazdasági tevékenység hozzájárulása szerepelt az új értékhez, nevezőjében a munkabér és az összes úgynevezett inverz ráfordítás (tehát ráfordításként felszámított olyan „költség", amely az erőforrásoknak a felkínálási lehetőségekhez képest szűk voltával függ össze) szerepelt.

A főreferátumot 9 referátum követte. A vitában 6 — köztük egy külföldi vendég — hozzászólása hangzott el.

A referálók sokoldalúan közelítették a hatékonyság problémáját. *Nyitrai Ferencné dr., a KSH tapasztalatait ismertette* a makroszintű mérésmódszertan lehetőségeit taglalta. *Kádas Kálmán a hatékonyságmérés társadalmi folyamatában meglevő konfliktusokra mutatott rá,* és ezt erősítették meg a vitában *Marek Tivadar* gyakorlati példái. Ollé Lajos a hatékonyságot árfolyamatokon keresztül kívánta volna mérni, rámutatva a volumenmutatók korlátaira.

Dr. Vági Ferenc az állami gazdaságok vállalati érdekeltsége és a termelőerők hatékonyságának összefüggéseivel foglalkozott előadásában. Bemutatta azoknak a statisztikai vizsgálatoknak az eredményét, amelyek azt támasztják alá, hogy a bérjövedelmezőségi típusú érdekeltség felel meg leginkább a szocialista termelési viszonyoknak.

A mezőgazdasági vállalatokról szóló referátumokban dr. Varga László a hatékonyság romlásának problémáival foglalkozott, míg dr. Illés Pál és dr. Csáki Csaba, a mezőgazdasági tervezés matematikai módszereit tekintette át.

A harmadik témakör a forgóeszközgazdálkodás finanszirozási kérdéseivel (dr. Tallós György) valamint a készletgazdálkodás matematikai modelljeinek áttekintésével (dr. Chikán Attila) foglalkozott.

Megyeri Endre vitazárójában kiemelte, hogy a hatékonyságmérés csak reálfolyamatokon értelmezhető és az értékfolyamatokon történő mérésnek ezzel konzisztens rendszert kell alkotnia. A hatékonyságmérés céljai megszabják, hogy érték- vagy volumen folyamatok vizsgálatát célszerű-e elvégezni. Hangsúlyozta, hogy a hatékonyságmérés társadalmi folyamat és nem korlátozódik bármilyen szintű mutatók számítására.

Vállalati munkaerőgazdálkodás és munkaviszonyok

A szekció bevezető *főreferátumát Józsa Ödön, a munkatudományi tanszék vezetője tartotta „A vállalati munkaügyi tevékenység tartalma, szerepe, feladata a vállalati gazdálkodásban" címmel.* Előadásában *kifejtette, hogy a munkaerővel kapcsolatos kérdések kutatására a munkaerőnek a társadalmi újratermelési folyamatban betöltött döntő szerepe ellenére a korábbiakban nem fordítottak elegendő figyelmet.* Hazánkban korábban bőséges munkaerőtartalék volt, így talán nem vetődhetett fel a mai súllyal ez az igény. Ez a helyzet *az új gazdasági mechanizmus éveiben* változott meg; *a munkaerő „szűk keresztmetszete",* fejlesztési terveink fő akadályává *vált.* A nemzeti jövedelem további növekedését a jelenlegi vagy annál alig valamivel nagyobb munkaerőállománnyal kell végrehajtani. A szolgáltatások rohamos fejlődése, ami az elkövetkezendő években a népgazdasági munkaerő struktúra változásában a legjelentősebb összetevő lesz, csak a termelő ágazatok jelenlegi létszáma terhére történhet. *A vállalati munkaügyi tevékenység, a munkaerőtervezés, a munkatermelékenység kérdései a bér- és jövedelemgazdálkodás, a munkaerő képzés és oktatás, a munkásellátás, a vállalati eredmény alapvetően meghatározó elemekké lépnek elő.* Egyre nagyobb szükség van az e feladatokat magas szinten ellátó, képzett munkaügyi apparátusra.

Buda István munkaügyi miniszter-helyettes referátumában *rámutatott arra* a tényre, *hogy 1990-ben a társadalmi munkaidő-alap a maival azonos nagyságrendű lesz.* Ezért általános jelenségként hibásnak minősített minden olyan tervkoncepciót, amely új munkaerő felvételével számol. A szabályozó rendszer várható 1975. évi változtatásáról elmondotta, hogy az *eszközlekötési járulék csökkentése és a munkaerő-terhek kismértékű növelése megdrágítja majd a munkaerőt,* — ez remélhetőleg *a munkaerővel való hatékonyabb gazdálkodásra fog ösztönözni.*

Iványi László referátumának témája a vállalati munkaerő tervezés volt.

Molnár Lászlóné témája a munkaerő struktúra értelmezése és szerepe, e struktúra vállalati elemzése, és a munkaerő struktúra megváltozásának formái voltak. *A gazdasági változások meggyorsulása a jelenlegi feszített munkaerőhelyzetben egyre magasabb minőségi igényeket támaszt a munkaerővel szemben.*

Szabó Kristóf a munkaszervezés és a munkanormázás korszerű, vállalati szinten hasznosítható új formáiról és módszereiről, nemzetközi tapasztalatokról tartott előadást.

Papp Ágoston pszichológus a munka humanizációjának és az optimalizáció összefüggéseiről beszélt. A munkaerő-gazdálkodásnak a közgazdasági értelemben vett létszámgazdálkodáson kívül az egyes munkavégzők és a konkrét munkahelyek közötti személyi megfeleltetést is el kell végeznie.

Barna Gyula, Vági Ferenc és Koszó Károly főosztályvezető a közlekedés, a mezőgazdaság és belkereskedelem munkaügyi sajátosságairól tartottak tartalmas, színvonalas előadást.

Vállalati kereskedelmi funkciók fejlesztése

A IV. szekció elnöke, *dr. Molnár László* tanszékvezető, társelnöke *dr. Havas Jánosné,* a Konjuktúra és Piackutató Intézet igazgatója volt. A szekcióban a főreferátumon kívül 8 előadás és számos hozzászólás hangzott el. Az üléseken rendszeresen részt vett *Mocsalov* rektor elvtárs, a moszkvai Plehanov Intézettől, *Strauss* professzor, a Karlshorsti Közgazdasági Főiskola tanára, *dr. Seibold* az NSZK-ból és *Oyrzanowski* professzor Lengyelországból, aki előadással is hozzájárult a szekció munkájához.

Dr. Molnár László főreferátumában a piacképesség feltételrendszeréről szólt. Meghatározta azokat a belső feltételeket és külső körülményeket, melyek a piacképesség kritériumai lehetnek. Előadásában leszögezte, hogy a piacképesség fokozása — az érdekeltségi rendszerből és a szükségletek mind teljesebb kielégítésének szükségszerűségéből fakadóan — minden vállalat alapvető érdeke. A piacképesség fejlesztésére, javítására irányuló munka már a piacszervezés területére vezet át. A referátum további része piacszervezés eszközeivel, hatékony módszereivel foglalkozott, főként tanszéki kutatások eredményei alapján.

Oyrzanowski professzor a műszaki haladás közgazdasági problémáival foglalkozott, míg *dr. Kovács Dénes* a tudományos-technikai forradalom és a fogyasztás összefüggéseit elemezte. *Dr. Mózes László,* a termelő vállalatok értékesítési modelljét vázolta, ahol az értékesítés fejlesztése számítógépes bázison történik. *Dr. Varga Sándor* a rákospalotai Növényolajipari Vállalat vezérigazgatója a fogyasztói információknak a vállalati üzletpolitikában történő felhasználásáról szólt. Előadásában — többek között a hazai mosószerpiac sajátosságairól beszélt, valamint a RÁMA margarinnal kapcsolatos piackutatás eredményeiről. *Dr. Hoffmann Istvánné* előadásában az úgynevezett szubmikro-gazdálkodási egységek, a családok gazdálkodási módjával, ellátottsági szintjével és rövidtávú beszerzési terveinek vizsgálatával foglalkozott az ebben a témakörben készített országos, reprezentatív felmérés eredményei alapján.

Dr. Sándor Imre érdekes referátuma a reklám- és propaganda sajátos vonásait elemezte az élelmiszerpiacon. Ezenkívül *Szalay György* és *dr. Bakonyi Endre* a termékpiacképesség meghatározásáról, ill. a limit- és elszámoló árak képzéséről a külkereskedelemben adtak elő igen színvonalasan. A nagyszámú hallgatóság érdeklődését a számos hozzászólás, vita, kérdés bizonyította.

Vállalati irányítás és szervezés

A szekcióban a társelnöki tisztet *Drecin József,* az OT elnökhelyettese, *dr. Szép Jenő,* és *dr. Márton Géza* szervezési intézeti igazgató látták el. A szekcióban 12 referátum és 17 felszólalás hangzott el. Ezek közül a következőket lehet kiemelni:

A centralizáció és decentralizáció elméleti és módszertani kérdései a vállalati irányításba (dr. Varga Sándor).

A szervezettségi színvonal értékelésének matematikai módszerei (dr. Szép Jenő).

A gazdasági kibernetika kategóriáinak alkalmazása a szocialista vállalat irányításában (dr. Kádas Kálmán).

Szervezés hatékonyságának értékelési módszerei (dr. Marosi Miklós).

Tartalékok a vállalati gazdálkodásban (dr. Nemes Ferenc).

Vállalati vezetés fejlődésének különböző elvi és módszertani problémái (dr. László Imre).

A szekció munkájában *nagy hangsúlyt kapott az a gondolat, hogy még szorosabbá kell tenni az elmélet és gyakorlat kapcsolatát.* Hangsúlyozottan megállapítást nyert, hogy *a kutatások tartalmát úgy kell fejleszteni, hogy az jól igazodjék a jelen és jövő valóságos szükségleteihez.* A kutatásoknak valóságos problémák megoldására kell irányulniok.

Másfelől a gyakorlat oldaláról *javítani kell a szervezési és vezetési döntések tudományos megalapozottságát,* mert ez ma még *sok vállalatnál eléggé alacsony színvonalú.* Gyakori az elméleti igénytelenség, az elméleti eredmények gyakorlati alkalmazásához szükséges készségek fejletlensége, a mindennapi rutin, a prakticizmus túlértékelése. *Egyes szocialista és tőkésországokban a tudományos eredményekre támaszkodva sok vállalat magas szervezettségi színvonalon működik.* E kutatási eredmények hozzáférhetők, zömük általánosan ismert. Nincs objektív akadálya annak, hogy a mi vállalataink is erre az útra lépjenek.

Az elmélet és a gyakorlat kapcsolódásának erősítésére irányuló törekvés a kutatási beszámolók egy részében is elég jól érvényesült. A kutatások egy része figyelemreméltó empirikus kutatásokra támaszkodott. Így például *a termelésirányítás korszerűsítésével foglalkozó referátum (dr. Bodnár Pál) mintegy 100 nagyvállalatra kiterjedő felmérés eredményét dolgozta fel. A termelés szervezés és az élőmunka hatékonyságával foglalkozó előadás (dr. Marczell Jenő) 250 művezetőre kiterjedő felmérés tapasztalatait értékelte. A vállalati tartalékok feltárásának szociológiai aspektusait tárgyaló előadás 440 vállalati vezető véleményének feldolgozására épült (dr. Nemes Ferenc). A szervezettségi színvonal mérésének matematikai módszerei (dr. Szép Jenő és kutatócsoportja) 42 nehézipari vállalat adataival készült.*

Az elmélet és a gyakorlat egységének érvényesülését a szekció munkájában az is segítette, hogy a kutatási beszámolók mellett *néhány referátumot gyakorlati szakemberek tartottak,* akik főleg azzal foglalkoztak, hogy *az elméleti tételek hogyan valósulnak meg a gyakorlatban,* milyen újabb gondok, problémák merülnek fel, várnak megoldásra.

Érdekes és tanulságos eleme volt a szekciónak, hogy néhány esetben különböző tudományágak képviselői azonos, egymáshoz közelálló, egymással szorosan kapcsolatban levő témák feldolgozására vállalkoztak. Így például *dr. Szép Jenő* és munkatársai a szervezettségi színvonal matematikai méréséről, *dr. Marosi Miklós* — mint szervezés- és vezetés tudományi kutató a szervezés hatékonyságának értékeléséről, *dr. Nemes Ferenc* pedig a vállalatok általános és szervezési tartalékainak szociológiai vizsgálatáról tartottak előadást. *Hasonló témákat más-más tudományág fegyverzetével közelítettek meg.* Következtetéseik sok tekintetben egybevágtak, de mutatkoztak eltérések is. A különböző tudományos közelítések további impulzusokat nyújtottak mindegyik kutató, a további munka számára.

Fontos momentum, hogy a vállalati szervezési vezetés tudomány tovább fejlesztésének főbb feladatairól, feltételeiről teljes egyetértés alakult ki, ami kedvező feltételt jelent a „szocialista vállalaton" belüli kutatások további koordinációs munkájához.

A tudósításokat
ÁRVA LÁSZLÓ
CSIMA ENDRE
DR. FARKASHÁZY TIVADAR
DR. KAZÁR PÉTER
DR. MÉSZÁROS TAMÁS
és TARCSI GYULA
készítette.

A tudományos ülésszak záróülésének díszelnöke dr. Csikós Nagy Béla államtitkár volt. Tudományos rektorhelyettesünk, dr. Nyiras József összefoglalójában elmondotta, hogy a szekcióüléseken mintegy 450 ember vett részt, egyes üléseken 120—130-an is jelen voltak. A 6 fő és 61 referátum mellett még ugyanennyien szóltak hozzá, tehát igen sokan vettek részt aktívan a szekciók munkájában. E felszólalások jövőbeni felhasználásáról a tudományos munkában, bár ma még nem látható pontosan, ehhez még alaposabban kell tanulmányozni a szekciókon elhangzottakat, annyit máris megállapíthatunk, hogy a tudományos ülésszak jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy minél intenzívebb kapcsolatunk alakuljon ki a hazai gyakorlattal és a szövetkezettől érkezett vendégünk elismerő véleménye a jövőbeni fokozottabb együttműködés lehetőségeit is előrevetíti. Eddig végzett munkánk bemutatása mellett ezt tekinthetjük jubileumi tudományos ülésszakunk legfőbb eredményének.

A klubban is lehet focizni

Te is jelentkezhetsz a Studium Generale-ba!

Az idei tanévben indul be ötödször a Stud. Gen. mozgalom, hogy segítse a hátrányos helyzetű munkás-paraszt származású középiskolások felkészülését egyetemünkre. Az induló évfolyam tagjai immár harmadikos egyetemisták és a studiumosok idén is az átlagosnál sokkal jobban szerepeltek a felvételin. Az eddigi tapasztalatok alapján idén is körülbelül 400 vidéki és 100 pesti harmadikos középiskolás jelentkezésére számítunk, mivel a jelenlegi negyedikes létszámunk körülbelül 500 fő. A Stud. Gen. bevált formái — vidéken 2 évi levelezés; és 2 tábor, Pesten hetenkénti szeminárium — idén is változatlanok. A munka három fő területe a szervezés, levelezés és pesti szemináriumvezetés. Az utóbbi 2 matematikából, történelemből és pol. gazd.-ból történik. Fő feladatunk idén a Stud. mozgalmi jellegének erősítése főleg a S. G. klub keretein belül. Jelentkezni az S. G. minden területére a KISZ-bizottságon és szeptember 18-tól a zsibongóban elhelyezett S. G. faliújságnál lehet. Jelentkezési határidő: október 5.

Kardos Péter

TÉR AZ IPARI KARON

A frappáns elnevezés tulajdonképpen nem tőlem ered, hanem a

tanszék érdekképviseleti rendszer (TÉR)

társszerzőjétől, Csizsinszky Katalintól, az ipari kari vezetőség tanulmányi felelősétől.

Kezdjük az elején a TÉR kialakulásának történetét. Szülőatyja két ötlet volt. Az egyik a „tömegektől" jövő kezdeményezés, a másik pedig a KISZ-bizottság érdekvédelmisétől, Kovács Istvántól származott.

Azóta

a tervezet elkészült. A TÉR megszerkesztésekor kettős irányelvet követtünk. Egyrészt a tananyaggal kapcsolatos összes kérdést felvetjük, másrészt szeretnénk előrelépni a tanulmányi- és munkafegyelem megszilárdításában is.

Hogyan tudjuk biztosítani, hogy a fent leírtak ne csak papíron maradjanak, hanem mindenki érezze, hogy valami más történik, mint eddig? Első és legfontosabb feladat — amit nem lehet a TÉR-ben rögzíteni — a hallgatók széles részének aktivizálása.

Elképzeléseink szerint különféle formában, de minden csoport számára külön-külön is tájékoztatót tartunk a TÉR-ről.

Konkrétan — mik a feladatunk?

1 A kari vezetőség megbíz tanszékenként két főt a képviselet ellátásával.

— (természetesen a képviselők számát illetően tanszékenként eltérés is lehet).

2 A képviselők eljárnak a tanszéki értekezletekre. Ezen felül, ahogyan az igények megkívánják, a képviselő hetente akár többször is bejár a tanszékre — és arra törekszik, hogy a felvetődött problémákat minél gyorsabban sikerüljön megoldani.

3 A hallgatók és képviselők között a kapcsolat két formában valósul meg.

A KISZ-bizottságon a kari vezetőség asztalán lesz egy füzet, amelybe mindenki beírhatja (és nyomatékosan kérjük, hogy tényleg vegyék igénybe a füzetet) a tanszékkel, a szemináriumvezetővel, a tananyaggal kapcsolatos problémáit. — A képviselők fogadóórát tartanak és ide a csoporttanulmányi felelősön keresztül jutnak el a felvetett kérdések.

Felvetett kérdéseitekre, problémáitokra a választ szintén a fogadóórákon keresztül kapjátok meg. Természetesen, meg kell teremteni a hivatalos formáját a hallgatók és képviselők közti kapcsolatnak, de mi sem szeretnénk, ha az információk csak ilyen kötött formában jutnának el akár a tanszékre, akár a képviselőkhöz. Kérünk benneteket — és ezzel a tanszékek véleményét is tolmácsolom —, hogy vegyétek a fáradságot és magatok is nézzetek utána ügyes-bajos dolgaitoknak, a szemináriumvezetőn, vagy az előadón, de akár a tanszékvezetően keresztül is.

A munkafegyelem megszilárdítását célzó feladataink kiterjednek az előadások látogatottságának fokozott figyelemmel kísérésére.

Az előadásokkal kapcsolatos észrevételeket a tanszéki képviselők az egyes tanszékek előadóival megkonzultálják. Feladatunk továbbá a szemináriumok színvonalának emelése.

E téren támaszkodunk a szemináriumvezetők és a csopórt KISZ-vezetőinek együttműködésére.

Jelenleg a TÉR jóváhagyás előtt áll, a napokban az ipari karhoz tartozó tanszékek vezetőihez visszük be és véleményeztetjük. Ha ez megtörtént, akkor dékánunkkal, Ollé elvtárssal kell megbeszélni, és ezzel gyakorlatilag a TÉR életteret nyer. Reméljük, mire ez a cikk megjelenik a Közgazdászban, addigra a megbeszélések is lezajlanak.

Amint megkapjuk a jóváhagyást a TÉR-ről, azt kifüggesztjük a KISZ-bizottság tábláján. Olvassátok!

Itt szeretném hangsúlyozni, aki érdeklődik a TÉR után, esetleg részt kíván benne venni, az a kari vezetőség tagjainál érdeklődhet.

Megragadom az alkalmat — az újságon keresztül —, hogy felhívjam a figyelmet a TÉR-re és kérek mindenkit, hogy amennyire csak lehet, támogassa és aktívan vegyen részt benne. Problémáitokat ne csak magatok közt beszéljétek meg, hanem a tanszéki képviselőknek is mondjátok el.

Tardos János
IV. ipar

Az egyetemi mozgalom kulcskérdéseiről Salgóbányán

— Befelé forduló, intenzív munkát akarunk végezni, saját, belső ügyeinkre szeretnénk koncentrálni a táborban — mondta *Németh György* a KISZ-bizottság titkára amikor előzetes tájékoztatást kértünk Salgóbányáról.

Az elképzelésnek megfelelően ez alkalommal nem hallgattak a táborlakók bel- és külpolitikai előadásokat. Az egyetlen, konkrétan nem az egyetemi élethez, problémákhoz kapcsolódó tájékoztatót *Őri Júlia* a filozófia tanszék oktatója tartotta *néhány társadalomkutató antimarxista nézeteiről.*

Nemcsak tartalmában különbözött ez a tábor az előzőktől, munkamódszerében is. Az egyes karok jelenlevő képviselői *kisebb csoportokban tárgyalták meg első napon a tanulmányi, következő nap a politikai munkával kapcsolatos témákat,* hogy minél többen szóhoz juthassanak s így közös gondolkodás alapján álljon össze a kari munkatervek alapját képező anyag a negyedik napra. A két nap során a kis csoportokban elhangzottakat a két témából rendezett

Össztábori ötletbörzén

összegezték. A harmadik napon rektorunkkal, *Berend T. Ivánnal és Vámosi Sándorral* az egyetemi pártbizottság titkárával tartott konzultáción *ugyancsak a két fő témához kapcsolódó kérdésekről esett szó.*

„Érted haragszom, nem ellened". Ezt a József Attila sort adhatnánk mottójául mindannak ami a tanulmányi kérdések kapcsán elhangzott. A *központi téma ugyanis a tanulmányi és munkafegyelem megszilárdítása volt.* Abban mindenki egyetértett, hogy *egyetemünkön a tanulmányi és munkafegyelem nagyon meglazult, és ezen a jövőben feltétlenül változtatni kell.* A hogyan kérdése azonban már nehezebb diónak bizonyult. Nem véletlen, hogy a konzultáción *az elsők között hangzott el az a kérdés; miként értelmezendő, hogy a Tanulmányi és vizsgaszabályzatból kimaradt az a mondat miszerint az előadások látogatása nem kötelező. Rektorunk saját értelmezése szerint ez azt jelenti, hogy a tanszékek szabad kezet kaptak.* Hozzá tette azonban, az ideális az lenne, ha nem névsorolvasással ültetnék be a hallgatókat az előadásokra, hanem azzal, hogy az előadások anyagának ismerete nélkül a tananyagot nem lehet elsajátítani. Természetesen ehhez elengedhetetlenül szükséges az oktatók munkafegyelmének megszilárdítása is, mind formai, mind tartalmi téren. Erre vonatkozóan kifejtette azokat a gondolatokat, amelyeket a Közgazdász előző számában közölt interjújában ismertettünk. Mindez azonban csak akkor vezethet eredményre, ha a hallgatók, a KISZ is mindent megtesz a siker érdekében. *A hallgatók részéről önként tudatosan vállalt fegyelemmel, részvételen, konkrét tapasztalaton alapuló érett kritikával, az állami vezetés részéről a fegyelem szigorú betartásával folyamatos ellenőrzéssel — vagyis közös erőfeszítéssel lehet előrelépni.* Nagyon sok kihasználatlan tartalék van e téren, és nagyon sokat segíthetnek a salgóbányaihoz hasonló konzultációs véleménycserék, ez a beszélgetés, tehát csak nyitánya lehet a további együttműködésnek.

KISZ-vezetők személyes példamutatása

A tanulmányi munkára szentelt napon a táborlakók a kérdésnek azt az oldalát igyekszik elemezni, ami a KISZ-re hárul a feladat megoldásában. Mindenekelőtt nagyobb gondot kell fordítani a KISZ-vezetők személyes példamutatására, tanulmányi fegyelmének ellenőrzésére. A folyamatos tanulásra való ösztönzés céljából hasznos lenne, ha minden alapszerv egy-egy szemináriumvezetővel szövetkezne, aki vállalja, hogy figyelemmel kíséri az alapszervezet tagjainak munkáját, és egyénenként folyamatosan értékeli azt, jelzi a problémákat. A tanszéki érdekképviseleti rendszer kidolgozása, az ált. karosok tanulmányi versenye ugyancsak jól szolgálja ezt a célt.

Sok szó esett az önképzésről, az önképzés iránti igény kialakításáról. A szaklapok olvasásától kezdve a TDK körök szervezéséig húzódik a lehetőségek széles skálája. *A módszerek tekintetében azonban az alapszervezetek ötletgazdagsága itt nagyon fontos feltétel,* mert a célkitűzéseket és azok megvalósításának eszközét, módját csak egyénekre szabottan — pontos ismeretében annak, hogy kit mire, hogyan kell buzdítani, kitől, mit lehet elvárni — lehet meghatározni.

Növelni az igényességet

A politikai munka főbb feladatait, az ehhez kapcsolódó kérdéseket *az ÁPB összegyűjtötte* és minden táborozóhoz előzetesen eljuttatta. Így a politikai napon *konkrét kérdések* — lehetőség szerint — *konkrét megválaszolására törekedtek a csoportok.* Egyetemi, kari, illetve alapszervi és egyetemen kívüli tevékenységhez *mozgalmi munkához kapcsolódó problémák vetődtek fel.* Ezek közül csak néhányat emelnék ki. *Az alapszervi politikai munka javításához elengedhetetlen az alapszervi titkárok és reszortosok munkájának fokozottabb ellenőrzése és számonkérése kari szinten.* A jobb politikai munka aktivitás érdekében *célszerű a HPCS-k és az alapszervek közötti kapcsolat erősítése. Jó kezdeményezések* voltak és vannak e téren (például a ker. karon *a HPCS szervezte a pol. tábort),* de sok lehetőség vár még kiaknázásra. Például az alapszervi politikai viták vezetéséhez HPCS tagot is lehet felkérni, a tanszéki pártcsoportokkal való kapcsolatok kiépítésében szintén fontos szerepe lehet a HPCS-nek. Ide kívánkozik, *Vámosi Sándornak az egyetemi pártszervezet titkárának a pártépítéssel kapcsolatos tájékoztatása: A múlt évben kialakult pesszimizmusnak nincs alapja, mert a kerületi PB állásfoglalása szerint egyetemünkön, mint kiemelten fontos területen az arra érdemes hallgatókat minden számszerű korlátozás nélkül fel lehet venni a pártba.* A demokrácia kérdéséhez kapcsolódva *Vámosi elvtárs* azt fejtette ki, hogy *nem szélesítésre, új formák keresésére van szükség,* hanem mélyítésre, a meglevő keretek jobb kitöltésére. Hasznos lenne — amint az a párt VB-n már felvetődött — egy közös párt és KISZ VB-ülést tartani a tapasztalatok összegezésére.

Végül még egy nagyon fontos dolgot kell kiemelni *Vámosi Sándor* felszólalásából: *az ideológiai és politikai munka fejlesztéséről mondottakat. Az ideológiai életben jelentkező problémákra jobban fel kell készülni. Növelni kell az igényességet* a KISZ-szel szemben, a KISZ-tagoknak bátrabban kell képviselniük a marxista világnézetet. Minél több vitát kell rendezni, de ezek valóságos viták legyenek, ne előadások végighallgatása, vita címén.

A politikai napon sok konkrét javaslat hangzott el erre vonatkozóan is, jó alapot szolgáltatva az éves munkaterv készítéséhez.

Ez volt a cél.

Nagy Katalin

A SZAKMAI KONCENTRÁLTRÓL

A koncentrációkkal egyetemünkön megkezdődött a 26. tanév. Szeptember 6-tól valamennyi hallgatónk részt vesz ebben az oktatási formában. Elsőéveseink egyszerre két ismeretlennel barátkoznak, a koncentrálttal és az annak keretében oktatott számítástechnikával. De felsőbb évfolyamaink sem panaszkodhatnak az egyhangúságra. Az egyetemi tanács múlt évi határozata alapján a koncentrált tárgyak száma idén kísérleti jelleggel egyes szakokon kettőre — egy kötelezőre és egy alternatívra — gyarapodott. Ami viszont még ennél is fontosabb, hogy növekedett a szakmai jellegű koncentráltak száma. A nyelvi koncentráltak jól kitaposott útja nyomán, idén erőteljesebben tör utat az oktatásban a szakmai koncentrált. Nagy várakozással tekint elé az egyetemvezetés, az oktatók és a hallgatók is. Hogy milyen lesz a szakkoncentrált? A kérdésekre az első napokban csak részben válaszolhatunk. Az azonban biztos, hogy a jól és időben előkészített koncenrált semmiképpen nem okozhat kellemetlen meglepetéseket sem a koncentrált vezetőinek, sem a hallgatóságnak. Ott ahol viszont ez nem történt meg, már az első napok is komoly zavarodást idézhetnek elő. Különösen akkor, ha egy érdekesnek ígérkező koncentráltra majnem egy egész évfolyam jelentkezik. Mert ilyen is előfordult. A végső értékelésig azonban még bőven van idő, a kezdeti problémákat kiküszöbölni, a hallgatók érdeklődését felébreszteni, ha arra tanár, diák egyaránt törekszik.

Ezúttal három koncentrált-vezetőt szólaltatunk meg, milyen elképzelésekkel, elvárásokkal és reményekkel fogtak hozzá feladatukhoz?

Dr. Riesz Miklós, a pénzügyi tanszék tanára, a „Tőkés vállalatok pénzügyei" című koncentráltról a következőképpen nyilatkozik:

— Ezt a koncentrált tárgyat néhány éve oktatjuk. Elsősorban a pénzügyszakos hallgatók, mégpedig a vállalati (mikroökonómiai) szakágazat részvevői számára hirdetjük meg, de elfogadjuk bármely más szakágazat hallgatóinak jelentkezését is.

Célja ennek a sokat emlegetett, de a közgazdászok eléggé széles köre előtt közelebbről nem ismert területnek a bemutatása,

konkrétan olyan, általánosan alkalmazott elemzési, döntéselőkészítési megoldások bemutatása, amelyek elsajátítása a magyar közgazdászok számára is hasznos lehet.

A tárgynak — példatárat is tartalmazó — jegyzete van, amely továbbfejlesztve az idén könyvalakban is megjelent.

A tananyag forrásai: amerikai, angol, német és francia tankönyvek, szakkönyvek, valamint vállalati gazdaságtani tanulmányok, szakcikkek.

Az oktatás előadások és egyszerű döntési feladatok közös megoldása alakjában megy végbe.

Az előadásokban a hallgatók — az anyag fő témakörein kívül — a tőkés gazdaság mindenkori időszerű (a nyugati szaklapokból megállapítható) vállalatpénzügyi problémáiról is információt kapnak.

Szeretnénk hinni, hogy a tárgy hozzájárul a hallgatók látókörének tágulásához és szakmai „fegyvertárának" bővüléséhez.

Radnótzi János, a MNB osztályvezető-helyettese

vezeti a fejlesztéspolitika egyes kérdéseivel foglalkozó koncentrált kurzust,

amelyet egyetemünk gazdaságpolitikai kutatócsoportja hirdetett meg harmadéveseink számára:

— Nagy várakozással nézek az egyhónapos közös munka elé. Részemről első feladatnak tekintem a témával kapcsolatos alapvető kérdések tisztázását, így:

jelenlegi fejlesztési politikánk főbb célkitűzéseinek, a végrehajtás eszközeinek megismertetését, a hitelrendszer működési mechanizmusának megvilágítását

stb. Ezen alapozás után kezdődhet az érdemi munka. Ebben döntő jelentőségű kell, hogy legyen — nézetem szerint

a hallgatók szakmai felkészültségének fejlesztése mellett — a fejlesztési politika iránti általános és őszinte érdeklődés felébresztése, a hallgatók vitakészségének minél teljesebb kiaknázása.

Nyílt, kritikus légkörben lezajló foglalkozásokat várok. Nagyon fontos, hogy a meglevő véleménykülönbségek felszínre kerüljenek, s a helyes álláspont meggyőző érvekkel kerüljön a diákok tarsolyába.

A koncentrált oktatás idei, első tapasztalatairól

dr. Antoniewicz Flórián a következőket nyilatkozta:

— Az ipargazdaságtan tanszék most olyan tárgyakat hirdetett a szervező és a marketing szakágazatos hallgatók számára, amely a 8. félévben kötelező jellegű „rendes" tárgy a tervező-elemző szakágazaton. Ez a tárgy

az „Árképzés", amely — úgy gondoljuk — a marketingesek számára is hasznos lehet...

Figyelemre méltó viszont, hogy a marketing szakágazatos hallgatókat jóval meghaladó létszámú tervező-elemző hallgató iratkozott fel az „Árképzés" koncentrációjára, akiket így az előbbi ok mellett tanerő- és teremhiány miatt is el kellett tanácsolnunk azzal a kellemes búcsúval, hogy viszontlátásra. Pedig — *úgy tűnik — a hallgatók szívesen csökkentették volna 8. félévi terhelésüket egy tantárgy előrehozatalával. A koncentráció tehát ilyen célokat is szolgálhatna — néhány külföldi és veszprémi egyetem példájára.* Felszámolható lenne a „koncentráció = hurrá, nyaralunk" tréfásan komoly definíció, ha néhány úgynevezett „rendes" féléves tantárgyat iktatnánk be a koncentrált oktatásba úgy, hogy *a koncentráció végén ezeket szabályos kollokviumnak megfelelő jeggyel zárnánk le.* A hallgatók így a rendes szorgalmi időben kevesebb tantárgyra „koncentrálhatnának" és az oktatók is jobban osszthatnák be kutatómunkájukat, tanulmányútjaikat.

Igen pozitív jelenségnek kell minősíteni a hallgatók ragaszkodását a választott tárgyakhoz. Amíg a múltban az első órákon megindult a vándorlás az olyan tantárgyak felé, ahol az előadó tanár mondjuk éppen beteg volt, vagy külföldön tartózkodott, addig most *a kihirdetett szigorú feltételek, a sok írásbeliség, egyéni és páros munka eredményének kilátásba helyezett érdemjegyet befolyásoló számonkérése sem rettentette el a hallgatókat, nem éltek a felkínált csere lehetőségével, sőt, az első órák tudásfelmérő jellegű kérdéseire adott válaszok is tanúsítják, hogy a hallgatók nem vaktában választották az „Árképzést".*

tajgán

A PROGRAM TOVÁBBI RÉSZE

úgy alakult volna, hogy augusztus 2-ig dolgozunk, 3-án pihenünk, készülünk az utazásra, majd 4-én reggel megyünk tovább. E három dátum közül csak az első bizonyult valódinak, mert a továbbindulás, csak 6-án kezdődött. S bár, *Uszty—Ilimszk környékén szép kirándulásokat tehettünk,* mégis értékes két napot vesztettünk, melyeket Moszkvában is szívesen eltöltöttünk volna.

Tehát hétfőn (6-án), reggel indultunk Bratszkba, ahol a *bratszki-tenger mellett levő kis házikókban szállásoltak el bennünket. Bratszki-tengernek itt az Angarát nevezik,* mely a vízi erőmű miatt ezen a helyen több kilométer széles. Még aznap délután megnéztük *a bratszki vízi erőművet, mely jelenleg a világ legnagyobb ilyen jellegű létesítménye, évi kapacitása 4,5 millió kw.* A „világ legnagyobb" kifejezést még többször használták vendéglátóink, s ebben sem túlzás, sem valamiféle hetvenkedés nem volt, ezek voltak a tények. Ugyanez a jelző illett *a Fafeldolgozó kombinátra, ahol 11 ezer ember dolgozik.* A termelés teljesen gépesített, ezt nemcsak a vezérlőhelyiségben elhangzott tájékoztatóból tudhattuk meg, hanem saját szemünkkel is meggyőződhettünk erről. *Megtekintettük még az alumíniumkombinátot,* s talán felesleges is mondani, ez is a világ legnagyobb ilyen jellegű üzeme.

A BAJKÁL

Nagyon jól éreztük magunkat Bratszkban, itteni vendéglátóinkkal is összebarátkoztunk a rövid idő alatt, ebben valószínűleg közrejátszott a szívélyes (bőséges) vendéglátás. *Ismét repülőre szálltunk és egyenesen Irkutszkig repültünk.* Újabb egy napot töltöttünk itt, *a program pihenés, városnézés volt.* Látnivaló volt bőven *a 300 éves városban. A régi templomok, műemlékek mellett ott sorakoztak a modern lakónegyedek.*

Másnap reggel, *hajóval indultunk a Bajkálra.* 10 órás út állt előttünk. A Bajkálról néhány dolgot feltétlenül érdemes megjegyezni. *Hatalmas, édesvizű tó, hossza 630 km,*

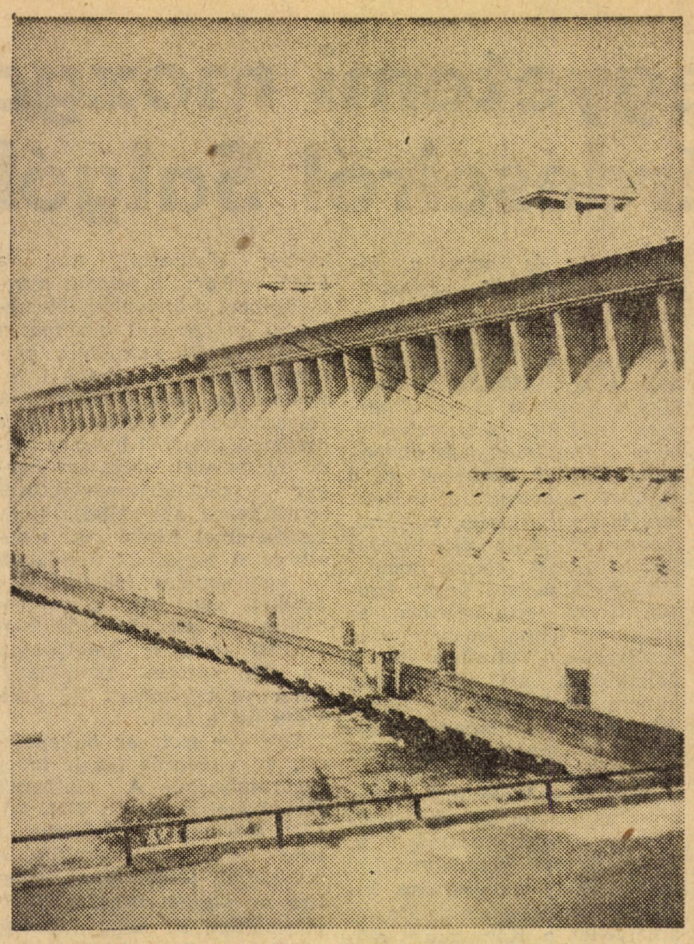

A bratszki erőmű. (Fotó: Löblin János)

szélessége egyes részeken a 80 km-t is eléri. A legmélyebb pontokon, *1900 méter mély.* Ma, amikor a vízszennyeződések korát éljük, különösen csodálatos, mennyire tiszta a vize, *30—40 méterre le lehet látni a mélybe.* Vize nagyon lassan cserélődik, sok kisebb-nagyobb folyó táplálja, vízét egyedül az Angara vezeti le. Több száz olyan növény és állatfaj él benne, mely sehol máshol a világon nem található. Lisztvjankán kikötöttünk. Megnéztük a Bajkál történetét bemutató múzeumot, s némi bepillantást nyerhettünk a Bajkállal foglalkozó tudományágba: a bajkalológiába.

Estefelé érkeztünk meg szállásheljünkre, *a Peszcsánaja öbölbe.* Itt, akárcsak Bratszkban; faházikóban laktunk, egy üdülőtáborban. *A táj gyönyörű volt,* a három nap alatt, amit itt töltöttünk, volt idő bőven kirándulni, *sőt még a hideg víz sem riasztott el bennünket attól, hogy megfürödjünk a tóban.* A Bajkál hőmérséklete a legmelegebb nyári hónapokban erősen felmelegszik, ilyenkor a víz hőfoka a 14 Celsius fokot is eléri. Horgászni is megpróbáltunk. Ebben azonban nem sok siker kísérte kis csapatunkat, egyetlen kapásunk volt: Egy kutya harapott bele egyik társunk térdébe, szerencsére nem lett komoly baj a dologból.

Nemsokára, már újra Irkutszkban voltunk, s a fárasztó hajóút után egyre jobban kezdett nekünk tetszeni ez a város.

Hétfőn este, 9 órakor indultunk tovább,

IRKUTSZKBÓL MOSZKVÁBA

s 10-re, már meg is érkeztünk. Persze, nem szuperszónikus géppel tettük meg az ötezer km-es utat, hanem arról van szó, hogy a két város között öt óra időeltolódás van. A *moszkvai repülőtéren virággal vártak bennünket házigazdáink,* majd autóbusszal mentünk szálláshelyünkre. A másfél órás utat végig énekeltük, olyan hangosan, hogy csoda, hogy az öreg autóbusz csak egyszer állt le útközben. *Szállást a moszkvai Népek Barátsága Egyetem kollégiumában kaptunk.* Komolyabb tájékozódásra csak másnap reggel nyílt lehetőség. Megállapítottuk, hogy Moszkva délnyugati részén vagyunk, elég messze a város szívétől. A távolságot azonban egyáltalán nem lehetett érzékelni; autóbusszal és metróval egészen rövid idő alatt be lehetett jutni a városba.

Az elején már említett kétnapos csúszás miatt, *sajnos csak jó két napunk volt Moszkvában.* Azt, hogy menynyi mindent láttunk, még így is lehetetlen leírni. *Voltunk a Kremlben,* sétáltunk *az Abáton,* utaztunk *a moszkvai metrón, láttuk a mauzóleumot,* megnéztük a *Tretyakov képtárat,* vásároltunk *a GUM-ban,* megcsodáltuk *a Vörös teret... Ismerősökkel is összefutottunk,* mégpedig nem is akármilyenekkel! Éppen a mauzóleumnál vártunk békésen sorunkra, amikor ismerős arcokra lettünk figyelmesek: *A jereváni építőtáborban dolgozó társaink szintén Moszkvában töltötték nyaralásuk egy részét;* S bár Moszkva nagy város, a világ (mint a szólás is tartja) kicsi; *magyarok mindig találkoznak egymással.* Sorban állás közben gyors élménybeszámoló hangzott el, volt is mit mesélni! Talán nem is annyira figyeltünk egymásra. *Mindeki a saját élményeit szerette vola elmesélni.* Röpködtek a kérdések mindkét részről: *Milyenek az örmények, hideg van Szibériában, sokat kellett dolgozni, mennyi pénzt kerestetek, milyen volt a kaja,*

LÁTTATOK MEDVÉT?

Ez utóbbi kérdést hozzánk intézték, s elmondhatjuk, ezzel kapcsolatban: *Nem, medvét nem láttunk, de azért láttunk annyi érdekes dolgot a másfél hónap alatt, ami mindnyájunk számára felejthetetlen élményt nyújt,* s amire még hosszú idő múlva is jólesően fogunk visszaemlékezni.

Földes Péter

Kak tyebja zavút?

A Holt-Tisza ágánál

Menjenek vissza jó másfél kilométert, és ott forduljanak balra! Nemsokára nekimennek egy vasútnak, utána kétfelé válik az út, forduljanak jobbra! Onnan már látszik az épület.

Valóban megpillantjuk az épületet, és behajtunk az udvarra. Nagy sürgés-forgás, szól a zene, csattognak a csizmák, pereg a tánc, s az udvar másik végéből egy kórus halk hangjai. A folyosókon szokásos rendetlenség, valahol a lányépület egyik kiadatlan szobájában három képzőművész rajzolgat. Tőlük tudjuk meg, hogy a többiek a holt Tisza-ágnál dolgoznak. Megkeressük őket is. Romantikus hely, szabadfürdő, csónakázás, horgászcsárda. A vizen éppen festőink csónakja úszik. Kattan a fényképezőgép, kitűnő expozíció. A csónak a stégnek ütközik, mi is indulunk visszafelé. Mire a természetvédelmi kert erdejéből kiérünk, elkészül az ebéd, vége a foglalkozásoknak...

A délután gyorsan telik, pingpong, tollaslabda, röplabda, séta, szabadfoglalkozás: estére akadályverseny lesz, a csoportok már délután felderítik a terepet...

Az akadályverseny kitűnő. Lelkes csapatok indulnak a táborból vizet, szilvát lopni. A lámpa fényénél aztán megállnak keresztrejtvényt fejteni, VIT-totózni. „Barkochbával kitalálod, haraplaknál megtalálod." — Igen ez a megoldása a keresztrejtvénynek, gyerünk futás, keressük meg azt az övet, nehogy ránk verjenek. Megéri!!! A második helyezett: a klubcsoport, az első: a tánckar.

Vághelyi Gábort, a tábor vezetőjét kerestem fel a kultúrosztályon.

— Úgy tudom, nem ez volt az első kultúrtábor.

— Igen, ez nálunk már szinte hagyomány, majdnem minden évet ezzel kezdtünk. Egyedül az elmúlt évben nem sikerült megoldani, a szervezés később indult, sehol nem kaptunk helyet.

— Tudomásom szerint az énekkar, tánckar, képzőművész-kör, a klub-aktivisták, közönségszervezők és a rendezők vettek részt a táborban.

— Pontosabban a közönségszervezők közül csak egy srác jött el, bár jelentkeztek négyen. Ő a képzőművészekhez csatlakozott.

— Láttam az énekkar, tánckar és képzőművész-kör munkáját, de mit csináltak a klubosok?

— Összeállították a Klub szeptemberi programját és a későbbi terveket, megszervezték a táborprogramot, a záró tábortűz műsorát.

— Az irodalmi színpad nem vett részt. Miért?

— Összesen ketten jelentkeztek. Elképzelésünk szerint, azonban ilyen kis létszámmal nem tudtak volna dolgozni, ezért jelentkezésüket visszamondtuk.

— Hogyan értékeled a tábor munkáját?

— Szakmai vonatkozásban elégedettek lehetünk. A tábor célja az alapozás volt, amit jól megoldottak csoportjaink. Az énekkar bemutatkozott a tanévnyitón, a képzőművészkör a klubban állította ki lakitelki alkotásait. Tánccsoportunk novemberben ünnepli huszonötéves jubileumát, ők arra készültek. Élmény és szórakozás szempontjából is elmondhatjuk, mindenki jól érezte magát.

Szabadfoglalkozás.

Igen. Bár engem egy kicsit zavart, hogy nem robbantak szét a klikkek, a táncosok csak a táncosokkal, az énekkarosok nagyobb részben csak az énekkarosokkal érezték jól magukat (persze voltunk egynéhányan, akik mégis hozzájuk csapódtunk), s ha a faluban két tábori csoport találkozott, nem vették észre egymást.

Dobos Péter

A vízen éppen festőink csónakja úszik. (Fotó: Fekete)

Mottó: Ha pihenni akarsz, meg szeretnél szabadulni az egész évben látott arcoktól, csak itthon érdemes maradnod. Külföldön úgyis rádtalálnak.

Ha az ember külföldre utazik, fel kell készülnie a legváratlanabb meglepetésre. Arra, hogy a Fekete-tenger partján egy festői halászfalu népünnepélyén összefut egy szobaközösségnyi kollégista lánnyal, másnap a kosárcsapat egy részével, a legközelebbi nap alkalmával a volt csoporttársával, vagy többször is találkozik a jól ismert közgáz emblémával. Annyi a véletlen ezekben a találkozásokban, hogy már nem is lehet véletlen. Bulgáriai és romániai élményeimet visszapergetve, most azokból szeretnék feleleveníteni, amelyeknek főszereplője a közgáz-trikó. Színhely Burgasz, az egyik legnagyobb kikötőváros, amely kavargó forgatagával, keleties hangulatával kedvenc tartózkodási helyünkké vált. Éjjel-nappal egyaránt szerettünk csellengeni a nyüzsgő, beszélgető, bámészkodó embertömeg között, mert mindig történt valami váratlan érdekesség. A kérdéses napon is a korzón sétálgattunk. Borostás arcunkat, táskás szemünket, csapzott hajunkat, a lányok forró nadrágocskáit, barátaink sátorlapnadrágját alaposan megbámulták a kávéházi teraszok napozó vendégei. Itt szólított meg bennünket egy huszonéves, enyhén pocakosodó fiatalember. Mint kiderült, filmes és nagyon szeretné, ha a holnapi forgatási napra statisztaként leszerződnénk. A szerződést persze azonnal megkötöttük (7,25 levát fizettek érte), és másnap már a burgaszi repülőtér kifutópályáján álltunk a kamerák előtt. Aszparunovról, a neves, nemrég elhunyt bolgár labdarúgóról készítették a filmet. Azokat a jeleneteket vették föl, amikor a csapat valamelyik nyugati országba érkezik, s a repülőtéren fiatalok „ezrei" várják őket. Úgy látszik, akkori megjelenésünk ideálisan „nyugati" volt, mert minden beállításnál ott integettünk az első sorokban. Csak egy bökkenő volt. Hogyan fest majd egy nyugati teanegercsoport kellős közepén az én Marx Károly nevével fémjelzett budapesti trikóm? A filmeseknek is feltűnhetett valami, mert nagyon néztek felém. Először azt hittem, hogy kicserélik velem a főszereplőt, de később kiderült, egész más izgatta őket. Azt hitték, hogy valami „szeretkezz, ne háborúzz!" felírást hordok a keblemen. Nem akartam megingatni elképzeléseiket, így Budapest és Marx Károly neve végig ott villogott az ünneplő közönség soraiban.

A forgatás után a statisztériát busszal vitték vissza a városba. 150—200 embert egy busszal. Úgy álltunk, mint heringek a szardéniás dobozban. Lengyelek, németek, magyarok, románok vegyesen. A sors bennünket egy lengyel csoporttal paszírozott össze. Hamarosan észrevettem, hogy ők is éppen olyan arccal néznek, mint a filmesek. Suttogtak, mutogattak egymásnak. Majd végül az egyik kibökte: „Gavaritye po ruszki?" „Oh, no," — jegyezte meg bátortalanul „oroszul" „Sprechen sie Deutsch?" — próbálkozott. „Na kla" — csillogtattam meg „Küchendeutschem", s tért vissza az önbizalmam. Hát persze, hogy ők is a mellem felé mutogattak. „Butik, Led Zeppelin, Omega," s kérték, magyarázzam meg az ábra jelentését. Rövid elbeszélésem után örvendezve mesélték, hogy krakkói egyetemi hallgatók, és ők is közgázra járnak, s már igyekeztek is kihámozni egyetlen vagyonomból. Csak nagy nehezen sikerült tisztáznom, hogy félmeztelenül még sem járhatok a burgaszi éjszakában, de megígértem, ha szeptemberben Pesten járnak és felkeresnek, szívesen megajándékozom őket az egyetemi butikból.

De hiába vártam őket a Közgazdász bazárban. Nem jelentkeztek. Így csak én cseréltem ki a napszítta, kirojtolózott régit, egy újra. De nem dobtam el. Gondosan eltettem a szekrényembe. Jövő nyárig hatványozódik az értéke. Kapok én még érte két krakkói közgáztrikót is. Merthogy a lengyel fiúk még sem mentek el üres kézzel. Az ötletet magukkal vitték.

Sebők János

Hat hét szakmai gyakorlat után

Mint minden tanév végén — az idén is sorkerült a volt harmadéves hallgatók nyári hathetes szakmai gyakorlatára. Egyetemi oktatásunknak ez a része nagy jelentőségű: az első közvetlen kapcsolat leendő szakmánkkal. A diákok többsége éppen ezért lelkesedéssel végzi a rábízott feladatokat. Itt nemcsak a hallgató szakmaszeretetének és — felkészültségének színvonalával, de a felkért vállalat, intézmény által megbízott instruktor aktív szakmai és emberi jelenlétének hatékonyságával is számolnunk kell. S végül még egy tényező, amely részben magában foglalja az előbb említetteket: Az egyetemi tanulmányok sikeres befejezését realizáló diplomamunka minősége is nagymértékben függ ennek az időnek az eredményességétől.

Tulajdonképpen ezek voltak azok az alapgondolatok, amelyek alapján megpróbáljuk feltérképezni a nyári szakmai gyakorlat tapasztalatait.

Újdonságok

Széles Adolf elvtárssal az idei negyedéves nemzetközis hallgatók patronáló tanárával a nyári szakmai gyakorlat tapasztalatairól beszélgettünk. Egy új próbálkozásról van szó, melynek célja: a hallgatók számára minél hatékonyabbá tenni ezt az időszakot.

— Több szempontból is indokolt volt az új forma keresése és bevezetése. Korábban a nemzetközis hallgatók szakmai gyakorlata III. év végén két hét nyelvi koncentrációt — mert nem volt elegendő az évközbeni nyelvi órák száma, s mert kevés olyan intézmény akadt, amely erre az időszakra a szakágazat jellegének megfelelő foglalkoztatást tudott volna biztosítani a diákok számára — és két hét vidéki vállalati munkát jelentett. De a nyelvtanárok, és a hallgatók véleménye szerint a nyári nyelvi koncentrációk nem voltak egyértelműen hatékonyak. Ugyanakkor az oktatók számára is gondot jelentett — nyáron a koncentráció. Ezenkívül az iparvállalatnál eltöltött két hetet sem lehetett maradék nélkül hasznosnak értékelni, mivel gyakran hiányoztak az üzem „igazi", hétköznapi életével való kapcsolatteremtés lehetőségei.

— A változtatás másik oka: a Magyar Külügyi Intézet létrejötte, s egyben igénye hallgatóink aktív közreműködésére — s ez a kísérletünk legfőbb alapja. Itt elvileg megvan a lehetőség arra, hogy a diákok érdemi szakmai munkát végezzenek. Optimális esetben a hallgató egész hathetes munkája szakszemináriumi témájára koncentrálódik. S a gyakorlatban ez — néhány kivételtől eltekintve —, meg is valósult. Az a célunk, hogy az intézetben eltöltött időszak komoly előrelépést jelentsen a diplomamunkák minél színvonalasabb elkészítésében.

— Az új forma fokozottabb felelősségérzetet, önállóságot követel a hallgatóktól. Hogyan értékeli ebből a szempontból a résztvevőket?

— Feltétlenül fontosak az említett tulajdonságok, s véleményem szerint, hallgatóink rendelkeznek is a szükséges önállósággal és felelősségérzettel. Ugyanakkor látni kell, hogy az önállóság megléte vagy hiánya nem eleve adott. Meghatározott feltételek szükségesek kibontakozásukhoz. Ez a meghatározottság nem csupán a szóban forgó gyakorlatra, hanem az egész egyetemi oktatásra is érvényes. Nem elég pusztán az önálló munka időbeli feltételeit biztosítani, feltételezi a következetes, szigorú ellenőrzést, az állandó oktatói segítségnyújtást, a meggyőző kritikát, és példamutatást. Mindez nem menti fel — kedvezőtlen körülmények megléte esetén — a semmitevésbe „menekülő" hallgatót, mégis, ezt a meghatározottságot világosan érzékelnünk kell.

— Ami a Külügyi Intézetet illeti, az önálló munka legalapvetőbb feltételei még nem voltak igazán tökéletesek. Az intézet falain belül nincs elég hely. Így a hallgatók csak a könyvtárakban, otthon vagy a kollégiumban dolgozhattak. Ezenkívül első kísérletről lévén szó — még az instruktorok sem csiszolhatták ki teljesen azokat a hatékony módszereket, amelyek segítségével önálló, lelkiismeretes munkára tudják inspirálni a hallgatókat.

— Úgy véljük, hogy az új forma a résztvevők önálló munkakészségének és felelősségérzetének kibontakozásához — kiteljesedéséhez jelentős mértékben hozzájárulhat. Hagyományaink azonban e módszer terén még nincsenek. A gyakorlat értékelését hallgatóink véleményének, észrevételeinek alapján szeretnénk elvégezni. Ez a munka még hátra van. Az azonban kétségtelen, hogy ezek a lányok és fiúk egyben „úttörők" is — s ez a tény már önmagában is feltételez részükről egy bizonyosfokú felelősségérzetet, morális tartást.

Párthatározat és a gyakorlat

1970. decemberében született meg az üzem- és munkaszervezés hatékonyságának előmozdítására vonatkozó párthatározat.

— Hogyan jelentkeztek vállalatodnál a végrehajtás stádiumai? — kérdeztem meg Bor Irént (IV. évfolyam ipargazdasági szervező).

— A Könnyűipari Gépgyártó Vállalatnál töltöttem le a hat hét szakmai gyakorlatot. Leendő diplomamunkám témájához: a vállalati központ és a gyáregységek közötti hatásköri centralizáció és decentralizáció — sok segítséget kaptam, ugyanis ez a vállalat tíz gyáregységből és egy TEK-irodából áll. Instruktorom, a vállalat gazdasági igazgatója, rengeteget foglalkozott velünk.

— A vállalatnál az említett párthatározat végrehajtását is megvizsgálhattuk. Az egyik gyáregységnél például — már a párthatározat megjelenése előtt volt egy olyan fiatal szakember, aki belső ellenőrzéssel és szervezéssel foglalkozott. Aztán létrehozták a szervezési és ellenőrzési osztályt, a korábban már meglevő ügyvitelszervezési és műszaki szervezési csoportok, valamint az ellenőrzési osztály összevonásával. Így emelték magasabb szintre a már funkcionáló intézményeket, amelyek ezzel tulajdonképpen közvetlenül a vezérigazgató alá tartoznak. Ez az osztály elsősorban irányításszervezéssel és kiemelt feladatok megoldásával foglalkozik.

— Milyen problémákat láttál ennél a vállalatnál a párthatározat végrehajtásában?

— Az egyik gyáregység belső ellenőre és szervezője elmondta, hogy gyakran maguk a dolgozók akadályozzák az észszerű új megoldások bevezetését — azzal, hogy ragaszkodnak a megszokott, hagyományos formákhoz.

— A szervezettség színvonalának emelése, a hatáskörök, feladatok és a felelősség pontosabb elhatárolása végett — lényegében a párthatározat szellemében — dolgozták ki a vállalat működési és szervezeti szabályzatát, melyben a vezérigazgatótól kezdve az osztályvezetőkig rögzítették a dolgozók feladatait. Összefoglalva tulajdonképpen azt lehet mondani, hogy ennél a vállalatnál hamar felismerték a párthatározat jelentőségét, olyannyira, hogy bizonyos vonatkozásokban meg is előzték azt...

A szakmai gyakorlat szerepe az alapszervezetek életében

Mennyiben járul hozzá a nyári szakmai gyakorlat a hallgatók hivatástudatának erősítéséhez? Milyen lehetőséget jelent ez az időszak a KISZ-alapszervezet — mint közösség — továbbfejlődésében? — Orbán Lászlóval, aki egyben csoportja (IV. évf. nemzetközi) KISZ-titkára, ezeken a kérdéseken töprengtünk:

— Véleményem szerint az a tény, hogy csoportunk egy helyen töltötte a hat hetet, nagy jelentőségű volt mindkét probléma vonatkozásában. A közösen végzett munka, a közös cél, az egy helyen való jelenlét összefogja az embereket. Hogy kihasználtuk-e ezeket az előnyöket? Úgy vélem, csak részben. Alapszervezetünket már kezdetkor kisebb csoportokra osztották. Így az egy helyen való jelenlét is formális volt. Lényegében ezek a kisebb csoportok tudtak összejönni rendszeresen, Együtt járták a könyvtárakat. A hasonló, vagy azonos kérdésekkel foglalkozók megosztották egymás között a munkát, segítettek egymásnak. S itt kapcsolnám be a hivatástudat másik alkotóelemét, amely magában foglalja a szakmai ismeretek gazdagságát és a szakma szeretetét. Ez utóbbi tényező tekintetében viszont sokat jelentett a hat hét. Az önálló munka lehetősége egyben ez utóbbi elem továbbfejlesztését, gazdagítását indukálta. S hogy ez valójában mennyire realizálódhatott, az a hallgatók személyes hozzáállásától függően változott. Volt, aki komolyan vette, s becsületesen végezte a munkát. Sajnos, volt olyan is, aki ellinkeskedte ezt a számára fontos időszakot.

A fenti vélemények, tapasztalatok az eltöltött hat hét szakmai gyakorlat egy-egy oldalát világították meg. Azonban legalább ilyen fontos az említett időszak összevont értékelése is.

Kocsi Margit

Cigiszünet (Foto: Eszes)

ISMÉT KONCENTRÁLUNK

Universiade Moszkvában — a sportvezető szemével

Az egyetemi és főiskolai sport legnagyobb nemzetközi eseménye a kétévenként megrendezendő Universiade, régebbi nevén főiskolai világbajnokság. Köztudott, hogy idén nyáron Moszkvában találkoztak az egyetemek és főiskolák legjobb sportolói, hogy kilenc sportágban, úszásban, atlétikában, teniszben, kosárlabdában, röplabdában, vízilabdában, birkózásban, vívásban, tornában összemérjék erejüket. Köztudott továbbá az is, hogy a szovjet sportvezetés főpróbának szánta az Universiadét az 1980-as olimpia szempontjából. A nagylétszámú, 140 fős magyar sportküldöttségben egyetemünk is képviselve volt, a teniszezőknél Taróczy Balázs I. évf., Csoknyai Bertalan III. évfolyam, esti, a vízilabdázóknál Magas István III. évf., a röplabdázóknál Biszku Éva II. évf., Daróczi Péter I. évf., a kosárlabdázóknál Geiszhaner Éva IV. évf., az úszóknál Hámori Jenő IV. évf., az atlétáknál az idén végzett Németh Miklós révén.

A versenyzők, a sportújságírók véleményéről, benyomásairól már nagyon sokat olvashattunk, de én arra voltam kiváncsi, milyen tapasztalatokat szerzett, milyen volt a viadal, a sportvezető Molnár Sándor szemével.

— Milyen minőségben vett részt tanár úr az Universiadén, és mi volt az ezzel együttjáró feladata?

— A Magyar Egyetemi és Főiskolai Sporttanács képviselőjeként utaztam a versenyekre, egy öttagú külön bizottság tagjaként. Mivel hivatalos csapatvezető általában sportágankénti a megfelelő szakszövetségek részéről nem volt kijelölve, így többek között ilyen irányú tevékenységet is folytattunk, magam részéről a röplabdacsapatok mellett.

— Ha az ember az Universiade szót hallja, önkéntelenül is az olimpiákra, világbajnokságokra igyekszik asszociálni. De vajon a valóságban hogyan fest a helyzet, hol van a helye a nemzetközi sportmozgalomban, milyen feladatokat tud, vagy esetleg nem tud teljesíteni?

— Az OTSH hivatalos álláspontja szerint az Universiade az olimpia, a sportágankénti világ- és Európa-bajnokságok után következik rangját illetően. A nemzetközi sportéletben betöltött tényleges szerepét viszont meglehetősen nehéz meghatározni. Úgy gondolom, az Universiadé eléggé tisztázatlan helye, rangja nagyon sok problémának egyik kiinduló pontja. Először is az Universiadé, mint nemzetközi sportrendezvény szinte teljesen független, például a NOB-tól vagy a sportágak nemzetközi szövetségeitől, rendezője a FISU — a nemzetközi egyetemi sportszövetség. Ők azonban albérletbe adják ki az Universiadét a rendező országnak, tehát az ittenl szervezéstől, az egyetemi sport itt betöltött szerepétől nagyrészben függ a verseny lebonyolításának sikere. Ez idén az ismert körülmények következtében nem okozott gondot. De az előbbiekkel összefüggésben mivel különböző országokban más és más rangja van az egyetemi sportnak, eleve nehéz minden sportágban egyformán színvonalas versenyeket rendezni, amihez hozzájárulnak továbbá olyan nehézségek, hogy a sportágak meglehetősen szűk köréről van szó egyrészt, másrészt ezek közül például kettőben, az úszásban és női tornában nem feltétlenül az egyetemista kor a legalkalmasabb a kiemelkedő eredményekre. Továbbá érdekes a helyzet azzal kapcsolatban is, hogy mikor kerül sor az Universiadéra. Az olimpia utáni évben megrendezésre kerülő Universiadék mindig sokkal „langyosabbak" mint az olimpiai évben rendezendők.

— Ebből következik, azt hiszem, hogy lehetséges volna valamiféle változás az Universiade jellegét illetően.

— Feltétlenül! Mégpedig úgy gondolom, hogy több irányban is helyes lenne változtatni. A versenyeket szerintem hasznosabb lenne, ha több sportágban kötött számú résztvevőkkel bonyolítanák le, amely feltétlenül emelné az Universiadé népszerűségét, rangját. Ez az egyik, a másik ami még ennél is fontosabb, hogy sokkal több lehetőséget kellene biztosítani a barátkozásra, egymás gondolatainak megismerésére. Nem szabad elfelejteni, hogy végül is a jövő értelmiségének nagy seregszemléjéről van szó. És bár itt valóban a sportbeli erő, szakmai felkészülési különbségek összemérése a döntő, ezt ki kellene egészíteni olyan szellemi tapasztalatcserével is, ami egyértelműen pozitív hatással lehetne több szempontból is. Tehát valamiféle „ifjúsági szellemi olimpiára" gondolok, ahol a sportot érintő tudományos kérdéseket is meg lehetne vitatni, a sportot szerető fiatalok számára nagyszerű nemzetközi fórumot biztosítva.

— Moszkvában milyen lehetőségek voltak egymás megismerésére, barátkozásra?

— A sportolók számára a szállás a Lomonoszov Egyetemen volt biztosítva, nagyon szép környezetben. A pihenés, a szórakozás központja az egyetem klubja volt, ahol mindig nagyon sokan voltak, nivós kulturálódási és szórakozási lehetőségek biztosítására. Viszont a versenyekre való felkészülés és ezek időpontja nagyrészt determinálta a más célra fordítható szabad időt.

Végezetül néhány szót a magyar csapat eredményeiről. Visszagondolva a Porto Allegre-i torinói Universiadékra, csupán az érmeket, helyezéseket tekintve lényegesen rosszabbul szerepeltünk.

— Mi a döntő tényező ebben?

Ez rendkívül szerteágazó, bonyolult probléma, amelyről nehéz néhány szóban beszélni. Nagyon sok minden tartozna ide, az egyetemi sport helyzetétől kezdve az utánpótlás neveléséig. Ezenkívül olyan objektív tényezők, például a felvételi vizsgák időpontja, néhány nagy világverseny, például az úszó- és vízilabda-világbajnoság, ahol több kitűnő egyetemista sportoló vett részt, akik ha elindulnak, nyilván jó eredményeket érhettek volna el. Az adott összetételt tekintve szerintem a csapat becsületesen helyt állt. Mindenki megtette a magáét.

— Köszönöm az interjút.

Ujvári József

Beiratkozás – magyar módra

Az I/1867-es csoport izgatottan készül a beiratkozáshoz. Most találkoztak először, és mindnyájan érezték a nap jelentőségét. A csoport megbízottja Hódító Robur lett, akiről hamarosan kiderült, hogy különféle hajlamai vannak, melyek közül a hízásra váló volt a legerősebb.

A patronáló tanárról is megtudtak egyet, s mást. Róla terjedt el a hír, hogy patronáló. Még legendát is költöttek hozzá, állítólag egyszer egy szódásszifon patronja robbant fel a kezében, mire ő csendesen a bajusza alatt csak ennyit mondott: Nem az a legény aki robban, hanem aki (patron)állja.

Mindenkinek kellett hoznia magával négy db levélborítékot, ezekről az egész csoport számára Szilágyi Erzsébet gongondoskodott. Előbb azonban megírta levelét, majd telesírta. Magával hozta a kis Mátyást is, hadd lásson a fiú egy beiratkozást, hiszen alig volt valami öröme az életben.

Folyt a beiratkozás, amikor Török Bálint törte meg a csendet. Igaz, hogy jövőre kiköltözünk Törökbálintra? A kérdés jogos volt. Bornemissza Gergely az érdekvédelmi hivatalt kereste. Mint elmondta, a várvédők már egy hete nem kaptak forró vizet, és így kénytelenek voltak hideg vízben mosakodni. Dugovics Titusz magasról esett be az egyetemre, a húsz forint biztosítást azonban mégis sokallta. „Mindenkit érhet baleset" figyelmeztették társai, majd hozzátették: „Biztosítás biztonság". Az index kitöltésénél egyedül Mária Teréziának akadtak kisebb nehézségei, a megfelelő rovátkába az óraszám helyett gyermekei számát jegyzete be, így még azokat is felülmúlta tanulásban, akiket különben csak alulmúlt volna. DJB-felelősnek Rózsa Sándort nevezték ki; őt már ismerték mint a rossz pénzt, s tudták róla, hogy amit elvesz a gazdagoktól, azt mind odaadja a szegényeknek. Álmos Előd volt a csoportban a legidősebb; a katonaságnál a lovasságnál szolgált. Gyakran összekeverte a társadalmi szerződést a vérszerződéssel. Már az elején közölte Kukorica Jánossal, a szemináriumvezetőjével, hogy övele nem lehet kukoricázni. Igy aztán tengerit hántottak.

Már majdnem befejeződött a beiratkozás (a szerencsésebbek az egyetemet is elvégezték közben), amikor az utolsó sorban valaki felemelte a kezét. Mint kiderült, csak egy újabb probléma jelentkezett: az órarend szerint a tatárjárás egybeesett a mohácsi vésszel, az Aranybulla pedig ráesett Könyves Kálmán fejére. Vak Bottyán olyan kicsi termet kapott, hogy abba a fél szeme is alig fért be. Kossuth Lajos, aki iparra akart szakosodni, s másokat is erre agitált, közölte: Ipar nélkül a nemzet félkarú óriás. A tételt teljes indukcióval bizonyította be.

Meg kellett még beszélni a vasárnapi kirándulást. S mi lesz ha elmarad, kérdezték többen is reménykedve. Végül is úgy döntöttek, hogy Augsburgba mennek. A kultúrműsor és a közös éneklés kedvéért Lehel elhozza magával kedvenc kürtjét, Botond pedig vállalta, hogy a bizánci kapu egyik részletét megszerzi.

Persze, nem volt mindenki ilyen lelkes, de a többség azért megállta a helyét. Egy, csak egy legény volt, aki kivonta magát minden közösségi megmozdulásból, még villamosbérletet sem vásárolt. Mentségére szolgált, hogy volt egy rókalelkű bátyja. Toldi Miklós, a csoport egyik jellegzetes tagja volt, tornából fel volt mentve, mert az egyetem malomkőhajigáló szakosztályában versenyzett. Szakemberek véleménye szerint olyan egyenletesen fejlődik, hogy nincs ember, aki meg tudná mondani róla, hol áll meg? Több komoly hibája volt, s társai nem is nagyon kedvelték. Nem vett részt például az egyetem különböző szakköreiben, sem a lőgyapotfeldolgozáskutató egyesületnek nem volt tagja, nem harapott bele minden almába, a döntsd a tőkét mozgalom ülésein is tüntetően balta nélkül jelent meg. KISZ-titkára szerint az alapszervezetben is csak félmunkát végzett: az alapszervi KISZ-munka felét egymaga végezte el.

Az, hogy mégis mivel foglalkozott a beiratkozástól a diplomaosztásig terjedő intervallumban, ezt ma már nehéz lenne kideríteni. Hiteles feljegyzéseink nincsenek, a kettős könyvvitel máskor oly csalhatatlan módszere itt nem vált be.

Egyesek szerint tanult, mások pedig ugyanezt állítják.

Földes Péter

A FONÁKJÁRÓL

A jövő évben csak azok a fiatalok felvételizhetnek egyetemünkre, akik trikóval és GÖZGAZDÁSSZAL rendelkeznek.

★

Ismét költöznek kollégistáink. A Veres Pálné és a Makarenkó lakói a Hortobágyra, a kilenclikú híd alá költöznek. Itt kell még hely 342 kandósank, 1328 műszaki főiskolásnak is. Az illetékesek elmondták, hogy az eső felülről biztosan nem fog leesni. Keresztbe egy kicsit huzatos lesz, de erről ők nem tehetnek. Étkezde is lesz, Menza a Gémeskúthoz címmel.

A törökbálintiak a fertőrákosi kőfejtőben kapnak majd mély, de cseppet sem otthonos szállást. A 72-es busz vonalát meghosszabbítják odáig. A járatcsökkentésre már megérkezett a BKV pozitív válasza. A Kinizsiben minden marad a régiben, legfeljebb a rudabányai sátortáborba mennek majd. A Ráday helyett rosszabbat már nem lehet adni, így ők ott maradnak.

★

Egyetemünk jubileuma alkalmából Budapest legszebb éttermében díszebéd lesz a diákok tiszteletére. Mindenkit szeretettel várunk, de Te ne gyere el!

Túl vagyok terhelve!

A Turovits Marcell rekkentyű-technikai szakközépben klubdélutánt szervez a IV. C. Üdítő? A válasz egyhangú: sör! Irány a sarki Közért. Ferike a kis eminens súlyemelő kapja a vállára a ládákat. A sokadiknál kifakad:

— Elég lesz, marhák, túl vagyok terhelve!

Az utolsó ládát leveszik, de a kiáltás még ott visszhangzik a Lápos utcában: túl vagyok terhelve... túl vagyok terhelve... Egy bácsi sétált arra, meghallotta. Ferike túl van terhelve. És mert a bácsi hajlamos volt az általánosításra, játszani kezdett a szavakkal. Ferike túl van terhelve. Gézuka túl van terhelve, Marika túl van terhelve... és akkor mint lépcsőházban a pilács megvillant benne a felismerés:

A mai fiatalság túl van terhelve! Tenni kell valamit, gondolta a bácsi. És csökkenteni kezdte a tananyagot. Először csak egy kicsit. Aztán megint egy kicsit. Aztán már nem volt szabad többet írásbeli leckét adni. Nehogy a Ferikék kis szeneslapát keze görcsöt kapjon. Aztán már szóbeli leckét sem volt szabad feladni. Nehogy a Ferikék kis okos buksija megterhelődjön. A végén már az is jelest kapott, aki egy hibával felmondta a napi órarendet. És a bácsi meg volt elégedve, csökkent a fiatalság túlterhelése.

De azért még tenni kéne valamit. Fz akkor jutott a bácsi eszébe, amikor ijesztően megnőtt az érettségizett analfabéták száma. Ez egy lehetetlen állapot, sürgősen változtani kell rajta, mondta a bácsi és — eltörölte az érettségit.

Egy fél év múlva Ferike felvételizett a Közgázra.

— Mennyi 2x2 — kérdezte a mat. tanszék.

— 3 — vágta rá Ferike.

— M-mel kezdődik, x a vége, és a marxizmust ő alapította meg — tette fel a kérdést a PG.

— Engels — mondta Ferike.

Fel van véve — döntött a bizottság. Miért pont ő?

Mert a többiek a 2x2-t még papíron sem tudták kiszámolni, és Marx helyett a Jézus Krisztus Szupersztárt felelték a PG tanszék kérdésére.

De megszűnt a fiatalok túlterhelése...

(Borsi)

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként a tanulmányi időszak alatt
Felelős szerkesztő:
FARKASINSZKY TIBORNÉ
Szerkesztőség Budapest IX. Dimitrov tér 8.
Telefon: 257—207
Kiadó Hirlapkiadó Vállalat
Budapest VIII., Blaha L. tér 3.
Felelős kiadó: Csollány Ferenc
Készül a Szikra Lapnyomdában

Az utcán

Ha énrám a nyelvét ölti
az utcán egy szőkeség,
megbocsátom, mehet tovább,
nincs belőle semmi még.

De ha újra előfordul,
hogy pillája betakar,
megfogom — ha utólérem,
s megkérdezem, mit akar!

— dobos —

Elrontottam a dudolámat

— Dumdudu — dumdum dum-dum-dum — Ballagtam dudorászva, két hatalmas bőrönddel a Ráday utcán. Nem mondhatni, hogy szomorú voltam, nem, inkább valami meghökkentő vidámság sugározhatott az arcomról: milyen jó is lesz abban a kollégiumban.

Még hátra volt egy strófa, mikor a portára értem, így hát elrontottam a dudolámat, s megkérdeztem: hova menjek?

A néni, miután megnézte az ajánlólevelemet, hüvelykujjával fölfelé bökött, (ami Ausztráliában a nemtetszés nyilvánítással egyenlő).

— Félemelet jobbra.

A gondnok megkérdezte, kivel akarok egyszobás lenni, és elém tett egy listát. Én kiválasztottam, mire azt mondta:

— Nem lehet.

Akkor egy másik névre mutattam, de azt sem lehetett. Kiderült, hogy csak fiút választhatok. Azt nem is kérdezte, hogy ő akarja-e, mert ez természetesnek tűnt, bár, volt, aki úgy választott, ahogy fordítva nem lehetett volna.

I. meglepetés

Már teljesen besötétedett, amikor gondoltam egyet, és kinéztem az ablakon. Lent az ablak alatt, jó mélyen hatalmas szemétrakások disszimiláltak, tisztán kivehető volt a disszimilátorok apró zümmögése. Jobbra ablakok, sötétek, balra — hát igen — balra is ablakok, többnyire sötétek, de két ablak mögött még izzott a wolfram. S az alsó ablakban ért a meglepetés: egy meztelen, nyújtózkodó női test, elölnézetből, a térdtől az állig. Jobb alsó karom ruhátlan mandzsettájába csíptem. nem álmodom-e. De nem! A test még egyet vonaglott, és hálóing borította el. Én nem bírtam tovább nézni (nagyon elítélem az ilyen meztelenkedéseket), és a fölötte levő ablakra pillantottam. Különben is lent már elaludt a villany Ez az ablak nyitva volt, és egy ismerős srác mákostekercset vacsorázott. Mindjárt intett is, hogy menjek, mert nem bír vele. Visszaintettem, hogy nem tudom, merre. Szemrehányóan rám nézett, és én kiolvastam a szeméből, hogy ha itt az első emeleten kívülről kétszer megkerülöm az épületet, és utána lenyomom a kilincset, könnyen odatalálok. Úgy is történt.

II. meglepetés

Én hálákat adtam, megtörtem a kalácsot, meg a csendet, és azt mondtam: fölháborító, és elmeséltem, mit láttam az alsó ablakban. Újdonsült vendéglátóm elképedt a meglepetéstől, majd hangos hahotára fakadt. Később elmagyarázta, hogy azért volt jobb a Makarenkó, mert ott nem volt ilyen. De ha lett volna, sem lehetett volna, mert ott nem láttunk be egymás ablakán. Ettük a mákot, meg a tekercset, s egyszerre csak idegen zajra lettem figyelmes.

Fölkaptam a fejem és gazdám lábába rúgtam, mire ő is felkapta.

— No, de ilyet, egy fecske! — kiáltotta, pedig nem az volt. Egy jól megtermett denevér körözött a fejünk fölött. Ide-oda röpködött szegény, nem tudhatta, hogy oda már beköltöztek, meg aztán zavarta a fény. Mondtam is mindjárt, kapcsoljuk le a villanyt, mert bántja a szemét. Gazdám meg is fogadta, de abban a szúrásban ismét fölgyújtotta. Láttam rajta, hogy fél. Még vártunk egy kicsit, és becsuktuk az ablakot. A denevér eltűnt.

III. meglepetés

Kagyló ugyan van a szobámban, de a víz nem folyik, mind e mai napig. Ez azonban nem meglepetés. Föltaláltam magam (hamarosan szabadalmaztatni is fogom) és egy lavor vizet hoztam a szobámba. Megmosakodtam. Nagyon megtetszett az az ötletem, hogy nem viszem ki a vizet, hanem a kagylóba öntöm, legalább azt használjam ki. Fogtam tehát, és belelódítottam. Vesztemre!!! A kagyló oldalából vastag sugárban ömlött az ki a parkettra. Mikor mind kifolyt, megvizsgáltam a kagylót: hüvelykujjnyi lyuk tátongott az oldalában. A vizet természetesen úgy hagytam, meg a lyukat is, és a szoba következő lakójára gondoltam — saját kárán tanul az ember.

Nem meglepetés

tehát, ha ezek után naphosszat az egyetemen csavargok, előadásokra járok, meg a könyvtárba és csak messziről nézem a kivilágított ablakokat.

Dobos Péter

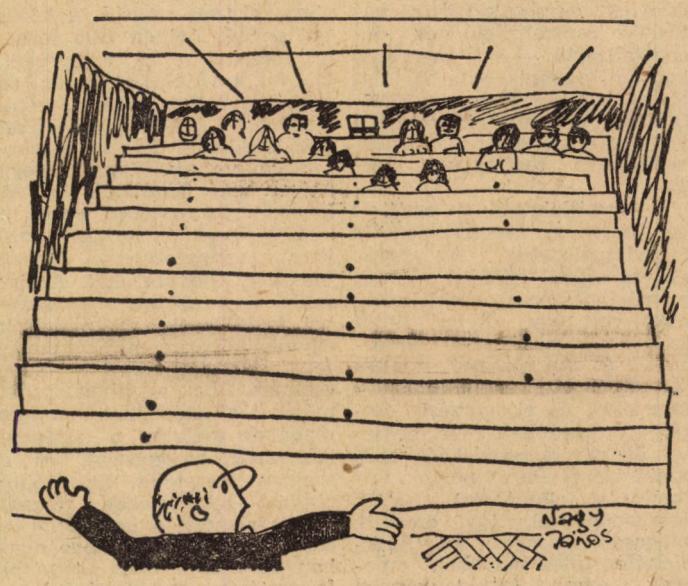

A gólyák a tetőn raknak fészket...

Szombat este – csalódással?!

Már a menzán elterjedt a hír: 8-án, szombat este disc jockey lesz az egyetem klubjában. Sokakhoz eljutott a hír, azonban a többség nem tudott róla, mivel csak a jól értesültek terjesztették. Sokan elhatározták, hogy meghallgatják, akik pedig nem tudtak róla, más programot kerestek.

Szombat este: 7 óra. A lemezjátszó, magnó már javában szólt, jobbnál jobb számokat hallhattunk. Tetszett a dolog: itt arról is gondoskodnak, hogy a tényleges műsor előtt is jól érezze magát az ide „betévedte" egyetemista. Kezdetben kevesen voltunk, hely is bőven akadt. Később annál többen jöttek. Megtelt a klub. Csak éppen a disc jockey program nem kezdődött. 8 órakor már határozottan kezdett gyanússá válni a dolog. A rettenetes gondolat befészkelte magát agyunkba: Itt ma nem is lesz disc jockey.

Fél kilenckor, hála a zenének, ami végig színvonalas volt, beletörődtünk sorsunkba. Beszélgettünk, ismerkedtünk egymással, táncoltunk, egyszóval: jól éreztük magunkat. Csak éppen nem azt kaptuk, amit vártunk. Mindenesetre a jelenlevők alkalmazkodókészségét dicséri, hogy ez a kis „apróság" nem ronthatott a már kialakult jó hangulaton.

Tíz órakor, amikor bezárt a klub, már nehezen hagytuk abba a táncot, beszélgetést. Volt témánk, tehát nem unatkoztunk.

Akkor hát mi a probléma?! — kérdezhetnénk. A csalódás kellemes, a hangulat jó. Kell ennél több?

Ez igaz. Viszont: ha nem úgy mondják, hogy disc jockey program lesz, nem vártunk volna új számokat, szellemes ismertetést, poénokat. Egyáltalán nem kellett volna csalódnunk.

A tanulság: azt hirdessük, ami lesz. Vagy a disc jockey-műsor elhíresztelése csak egy jó „közönségszerző" fogás volt?

Kocsi Ilona

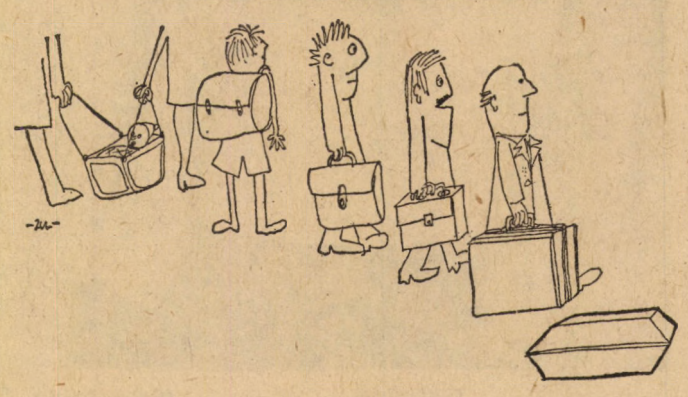

TÁSKÁK

Szervezés oh!

Beköszönt az új tanév. Ilyenkor augusztus táján már készülődik az ember, olvasgatja a nyáron kapott értesítőket, iratokat, s nem is sejti még, hogy milyen meglepetések fogják érni. Szeptember ötödike, az iratkozás napja. Nincs mese, ki kell tölteni az indexet. Az elején még csak megy valahogy, de a végén sor kerül a koncentrált tárgyakra. Az egyik értesítő szerint a másodéves közlekedés számára kötelező a számítástechnikai esettanulmány. Ezt tehát nyugodtan be lehet írni. Igen ám, de mi van a másikkal, azzal, amit még májusban választottam? Ez nem megy, üti az időpont a kötelező tárgyat. Hallottam, hangsúlyozom: hallottam ugyanis, hogy két tárgyból kell koncentrálni, mert az, hogy hány tárgyat választhatok, egyet, vagy kettőt, tizet, vagy százat, nem világos. Sőt, szó sem esik róla. Válogathatok különböző rémhírek közül. Az egyik szerint egyet, a másik szerint kettőt, de csak ezen és ezen a szakon. Sőt. valaki még azt is megkockáztatja, hogy a koncentráltat egyszerűen eltörölték. Kétségek között hányódom. Végül határozok. Lesz, ami lesz, bemegyek oda, ahonnan azt a bizonyos világosan fogalmazott értesítőt kiküldték, és személyesen érdeklődöm. Itt aztán megmagyarázzák, hogy kötelező tárgy nincs, és honnan hallok én ilyen hülyeségeket. Jelentkezzem oda, ahova akarok, csak minél gyorsabban, hogy még felvegyenek. Végre megnyugszom. Csak az jut eszembe, hogy nem lehetne-e érthetőbben megszerkeszteni ezeket a nagyon fontos tájékoztatókat. Ja igen, és kicsit ideges vagyok, hátha holnap mégis kiderül, hogy öt tantárgyból kell koncentrálni, és lehetőleg egyidőben.

(k)

GÖZGAZDÁSZ- ÉS KÖZGAZDÁSZ-JELVÉNY kapható a III. 381-es szobában, a szerkesztőségben.